

3 Aruba

Ombudsmannen steunen Aruba in oprichting instituut

9 Wereld

‘Het is heel beangstigend’

10 Financieel

Portugese miljardenorder voor Airbus

12 Sport

Frankrijk klopt Duitsland in grimmig Parijs

Rechters over minimumstraffen zedenzaken:

‘Het gaat niet om speelruimte, maar om passende straffen’

ORANJESTAD – Het beeld dat op Aruba ‘slap gestraft’ wordt, klopt niet volgens rechters Peter Lemaire en Elsa Angela van het Gemeenschappelijk Hof. “Ook in zedenzaken wordt op Aruba streng gestraft, meestal jarenlange gevangenisstraffen.” Zij benadrukken dat bij het invoeren van minimumstraffen de rechter onvoldoende ruimte heeft om een passende straf op te leggen. “Het dwingt de rechter soms om een straf op te leggen die niet in verhouding staat tot de ernst van het delict, de schuld van de dader of overige omstandigheden.”

door onze verslaggever
Franciska Groen

“Er wordt gesteld dat de bevolking minimumstraffen wil, maar is dat zo? Ze lezen het ook in de krant en weten misschien ook niet hoe het precies in elkaar steekt”, zegt persrechter Angela. “We lezen in de krant een kop van een artikel met daarin ‘Seksueel misbruik

van een kind’, maar dat is heel breed. Wat is er nou precies gebeurd? Is er betast of is er echt penetratie geweest? Hoe lang, is het één keer, hoe oud is de verdachte, hoe oud is het slachtoffer? Het zijn allemaal dingen waar je rekening mee moet houden.” Ze haalt de handtekeningactie van Lisette Gomes van stichting Stop Abuso Sexual di Mucha

aan. Zij diende in 2010 bij het parlement een petitie in met 11.000 handtekeningen voor de invoering van minimumstraffen. In 2014 trok zij opnieuw aan de ‘noodrem’. Gezien bovenstaande vragen de rechters zich af over welke informatie de ondertekenaars beschikten toen zij ondertekenden.

Streng strafstelsel

Zowel Lemaire als Angela vinden dat er streng genoeg gestraft wordt. “De straffen zijn steeds hoger geworden, want Nederland hoorde inderdaad, zeg maar zo’n 20 tot 25 jaar geleden, tot de mild straffende landen van Europa. En Nederland zit nu hoog in de boom, na Oekraïne en Spanje.” Ook hoort er bij dit strafstelsel, met

‘Hollandse delictomschrijvingen’, dat tweederde van de straf moet worden ‘uitgezet’. Daarna wordt gekeken of de gevangene voorwaardelijk in vrijheid kan worden gesteld. Lemaire, vice-president van het Hof, neemt als voorbeeld de zaak van de Zuid-Afrikaanse paralympische atleet Oscar Pistorius die op Valentijnsnacht in 2013 zijn vriendin doodschoot. In Zuid-Afrika is het mogelijk dat een gevangenisstraf deels wordt omgezet in huisarrest, zolang een zesde van de straf in de gevangenis wordt uitgezeten. In het geval van Pistorius was dat tien maanden. “Dat heb je natuurlijk in ons strafstelsel helemaal niet.”

Vervolg op pagina 3.

IS dreigt Frankrijk met nieuwe aanslagen

CAÏRO — Islamitische Staat (IS) dreigt Frankrijk met nieuwe aanslagen in een video die op internet circuleert. “Deze overval is alleen de eerste druppel regen en een waarschu-

wing”, aldus de boodschap. “Frankrijk en hen die zijn pad volgen, weten dat zij bovenaan de lijst met doelen van Islamitische Staat staan en dat de geur van de dood hun neuzen niet

zal verlaten zolang zij hun kruistocht voortzetten en onze Profeet durven te beliedigen.” Volgens de videoboodschap heeft ‘een trouwe groep gelovigen van het leger van

het kalifaat’ aangevallen in de ‘hoofdstad van ontucht en zonde’. Frankrijk doet sinds september mee met luchtaanvallen op IS-doelen in Syrië.

Parijs bloedt:

7 aanslagen eisen hun tol

Mensen ondersteunen elkaar vandaag in de buurt van een café na een reeks gecoördineerde aanvallen in en rond Parijs gisteravond laat.

sloten. De beroemde attractie in Parijs vraagt bezoekers om begrip voor de maatregel. Hoe lang de Eiffeltoren dicht zal zijn, is niet bekend. Kort na de aanslagen gingen ter nagedachtenis aan de slachtoffers de lichten op de Eiffeltoren al uit. Dat was voor het eerst sinds de opening in 1889. Ook andere toeristische trekpleisters in Parijs zijn vandaag en mogelijk ook zondag dicht, waaronder doorgaans drukbezochte musea als het Louvre, Musée d’Orsay en het Petit Palais.

Noodtoestand

De noodtoestand die in Frankrijk is uitgeroepen, verschaft de autoriteiten meerdere instrumenten om in te grijpen bij groot dreigend gevaar of vermoeden

daarvan. In algemene termen betekent het dat de bewegingsvrijheid van mensen kan worden ingeperkt en dat bepaalde gebieden kunnen worden ingericht als veiligheidszone. Een tweede verordening die de Franse ministerraad heeft getroffen, geldt voor speciale maatregelen die de politie in Parijs en omstreken kan nemen. Dat houdt onder meer in dat als gevaarlijk aangeduide personen onder huisarrest kunnen worden geplaatst en dat grotere verzamelaarsplaatsen afgesloten kunnen worden. Daarnaast kunnen wapens worden ingevorderd en huiszoekingen kunnen worden gedaan. Frankrijk heeft momenteel verder zijn grenscontrole uitgebreid.

Good news, Bat news

ORANJESTAD — Dat mensen vanuit Curaçao naar Aruba vliegen, is geen nieuws. Maar dat vleermuizen dat ook doen, dat is wel nieuws. Arikok-onderzoeker Linda Smith (links) doet onderzoek naar de migratie van deze dieren en ving recentelijk een vleermuis die een ringetje met een Curaçaos serienummer aan een vleugel bleek te hebben. Dat was niet eerder gebeurd en dat meldde Arikok dan ook met de kreet ‘Good news, Bat news’ op hun Facebookpagina. Lees meer over deze ontdekking op pagina 5: Vleermuizen vliegen tussen Aruba en Curaçao.

PARIJS — Zeker 128 mensen zijn door de aanslagen gisteravond in Parijs om het leven gekomen. Er zijn 237 gewonden geteld, van wie er minstens 80 zeer slecht aan toe zijn. Dat heeft de Parijse politie vanochtend officieel bekendgemaakt. Een van de auto’s die door de daders is gebruikt, zou een Belgisch kenteken hebben.

Het Openbaar Ministerie in de Franse hoofdstad zei dat 128 mensen door de aanslagen zijn omgekomen en dat 99 mensen in kritieke toestand in ziekenhuizen liggen.

Paspoorten

Bij de lichamen van twee daders van de aanslagen in Parijs gisteravond zijn een Syrisch en een Frans paspoort gevonden. Een van de aanslagplegers was een vrouw, meldden Franse media vanmiddag. De aanslagen werden vanmorgen in een videoboodschap opgeëist door terreurbeweging Islamitische Staat (IS). De beweging dreigt met meer aanslagen in Frankrijk, als dat land niet stopt met het bombarderen van stellingen van IS in Syrië en Irak.

François Hollande

President François Hollande van Frankrijk heeft de noodtoestand uitgeroepen en noemde de aanslagen een ‘oorlogshandeling’. De aanvallen zijn volgens de bewindsman buiten het land door IS voorbereid en met hulp in Frankrijk uitgevoerd. Europese landen hebben na de aanslagen veiligheidsmaatregelen genomen. In Italië worden meer politie-mensen op straat ingezet om toezicht te houden. Ook worden controles bij de grenzen, met name met Frankrijk, verscherpt. Onder meer luchthavens, ambassades, kerken en belangrijke monumenten in

Italië worden permanent bewaakt. Ook in Rusland hebben de veiligheidsdiensten extra maatregelen genomen tegen terreur. In Duitsland is de regering ruim een uur in spoedoverleg geweest. President Barack Obama van de Verenigde Staten neemt vandaag deel aan een spoedoverleg van de nationale veiligheidsraad in zijn land. In Frankrijk wordt maandag om 12.00 uur een minuut stilte in acht genomen om de slachtoffers te herdenken. Ook zijn er per decreet drie dagen van nationale rouw afgekondigd.

Charlie Hebdo

Het satirische Franse blad Charlie Hebdo heeft vandaag met enig cynisme gereageerd op de oproep Pray for Paris (bid voor Parijs), die op sociale media rondgaat sinds de aanslagen van gisteren in Parijs. Het blad heeft een cartoon gepubliceerd met de tekst: “Vrienden uit de hele wereld. Dank jullie wel voor #PrayforParis, maar we hebben geen behoefte aan meer religie! Ons geloof gaat over muziek! Zoenen! Leven! Champagne en vrolijkheid! #Parisaboutlife.” De redactie van Charlie Hebdo in Parijs was op 7 januari van dit jaar doelwit van een aanslag door moslimterroristen. Daarbij werden twaalf mensen doodgeschoten, onder wie een aantal redacteurs.

Eiffeltoren

De Eiffeltoren is vandaag ge-

Mensen leggen bloemen buiten de Franse ambassade in Berlijn als erbetoon voor de slachtoffers.

Frankrijk overweegt op geen enkele manier om de komende grote klimaatconferentie op te schorten of af te gelasten. Dat hebben diplomatieke kringen in Parijs vandaag laten weten. De conferentie is voorzien voor 30 november tot en met 11 december in de Franse hoofdstad. Het gaat om de zogenoemde COP21, waarop alle partijen bijeenkomen die het klimaatverdrag van de Verenigde Naties (UNFCCC) hebben ondertekend. Op de conferentie staat de beperking van de uitstoot van CO2 centraal.

Politievoertuigen staan vandaag voor de ingang van het Musée du Louvre in Parijs.

the plaza CAFE

Morgen hebben we weer een heerlijke tapas avond voor u klaar staan!

Geopend de gehele week van 8.00 am - 01.00 am
Tel. 583-8826

TASTE OF BELGIUM RESTAURANT

IS LOOKING FOR A FULL-TIME COOK

Male / Female | At least 2 years of relevant experience
Flexible working hours | Passion for the job

If you are interested, please send your resume including picture to: Marcel@tasteofbelgium.aw

www.tasteofbelgium.aw

THE CINEMAS
thecinemas.aw
Valid till November 18

AT RENAISSANCE	AT PASEO HERENCIA
BY THE SEA daily: 6:00 8:45 late show: 11:30 OUR BRAND IS CRISIS daily: 4:30 7:00 9:30 matinee: 5:30 THE PEANUTS MOVIE 3D daily: 12:00 matinee: 12:00 2:15 THE PEANUTS MOVIE IN 2D daily: 5:30 matinee: 12:30 3:00 SPECTRE 007 daily: 4:00 4:30 7:30 8:00 matinee: 12:30 1:00 PARANORMAL ACTIVITY: THE GHOST DIMENSION 3D daily: 9:30 late show: 11:45 DE CLUB VAN SINTERKLAAS & DE VERDOWENEN SCHOENTJES daily: 4:00 matinee: 12:00 2:00 THE LAST WITCH HUNTER daily: 11:30 late show: 11:00 BURNT (ADAM JONES) daily: 8:00 late show: 11:30 SCOUT GUIDE TO THE ZOMBIE APOCALYPSE daily: 4:30 matinee: 12:00 2:15 WAR ROOM daily: 6:45	BY THE SEA daily: 6:15 9:00 late show: 11:45 OUR BRAND IS CRISIS daily: 5:45 8:45 matinee: 3:00 THE PEANUTS MOVIE 3D daily: 11:30 matinee: 4:30 matinee: 2:00 THE PEANUTS MOVIE IN 2D daily: 5:00 6:45 matinee: 2:30 SPECTRE 007 daily: 5:00 7:15 8:30 9:15 10:30 matinee: 1:45 3:00 late show: 11:45 PARANORMAL ACTIVITY: THE GHOST DIMENSION 3D daily: 7:30 9:45 late show: 12:15 DE CLUB VAN SINTERKLAAS & DE VERDOWENEN SCHOENTJES daily: 5:30 matinee: 2:00 3:45 THE LAST WITCH HUNTER daily: 12:00

MATINEE: SATURDAY & SUNDAY | LATE SHOW: FRIDAY & SATURDAY

One Stop CINEMA

ZOEKERTJES
in samenwerking met **ARUBAdeal.com**
One happy marketplace

Foto bekijken? Ga naar **ARUBAdeal.com** en zoek op de 'Quick code'.

Huis & Inrichting
Te koop mahoniehouten kaptafel of te wel vanity afl 2300.-- bel 741-5640 www.anti-quesaruba.com | Afl. 2300.00 | Tel. 741-5640 | Snelcode: 07402 |

Te koop Art Deco Kast met antiek glas Afl. 1600.-- bel 741-5640 | Afl. 1600.00 | Tel. 741-5640 | Snelcode: 05163 |

Te koop! Houten dekenkist | Bel of app naar 5604126 | Afl. 350.00 | Tel. 5604126 | Snelcode: 016715

Rotan/Rieten stoelen + poef | Bel of app naar 5604126 | Afl. 450.00 | Tel. 5604126 | Snelcode: 016716 |

Diversen items te koop! Zie foto's | Zie foto's. Bel of app naar 5604126 | N.v.t. | Tel. 5604126 | Snelcode: 016717 |

minuten rijden van Aruba's mooiste attracties als Ayo rockformation, Bushiribana, Natural bridge, Hooiberg en 15 min rijden van de mooiste stranden en het bruisende nachtleven. Kom tot rust op dit mooie stukje van het eiland. Tropische tuin, groot zwembad en veel privacy. Vind ons op Airbnb of boek rechtstreeks. <https://nl.airbnb.com/rooms/9173253> Vanaf 99 euro per nacht. Bel voor meer informatie 5922505 December nog beschikbaar. | USD 99.00 | Tel. 5922505 | Snelcode: 016718 |

Woning Residencia San Barbola 191 | Drie slaapkamer woning, ruime living, eetkamers, ruime bergruimte, geheel ommuurd. Grote tuin. Ruim 1200 me eigendomsrechten. Carport Enz. Enz. Adres: Residencia San Barbola 191 | Afl. 600000.00 | Tel. 5933086 Snelcode: 016723 |

Woningbeheer op afstand | Uw woning staat voor langere tijd leeg ? Toezicht nodig op afstand ? Ik doe controle's van woningen en appartementen waarvan de eigenaren tijdelijk niet op Aruba verblijven. (leegstand management) Denk hierbij aan. Inspectie van het huis binnen en buiten (schade - lekkage- ruitbreuk-werking van verlichting binnen en buiten) Inspectie van tuin, hekwerk, instellen tijdschakelaars, werking dripsysteem. Schoonmaak van woning (periodiek of af oproep). Klein onderhoud (denk hierbij aan oa :vervanging verlichting, wc ontstoppen). Wekelijks legen van de brievenbus (evt inscannen van post). Opnemen van meterstanden. (water-stroom) Maar regel ook controle van airco,s units, tuinonderhoud, en legen van septic tanks. Na controle ontvangt u van mij een rapportage voorzien van foto's. Prijs op aanvraag en afhankelijk van wensen. Ik beschik over meer dan 20 jaar facilitaire ervaring. Spreek Nederlands-Engels-Duits- Frans en Papiamentu Voor meer informatie wwanhest@hotmail.com. | Tel. 7458918 | Snelcode: 011432 |

Kinderen
1 x Avent tuit 1M+ nieuw | Afl. 5.00 | Tel. 7373343 | Snelcode: 015666

Mode & Kleding
Galajurk | De jurk is size 8, maat 40. Er zit een beschermhoes bij en hanger. De jurk is zo goed als nieuw. De jurk kost in de winkel afl. 750,00 | Afl. 530.00 | | Snelcode: 016752 |

Auto & Toebehoren
2009 Chevrolet spark | 65000 km whatsapp +2976308737 | USD 4900.00 | Tel. +2976308737 Snelcode: 016725 |

Te koop supermooie Chevy Suburban 1986, 8 cylinder, 56000 miles | Afl. 17500.00 |

Tel. 5923563 | Snelcode: 016757 |

Mitsubishi Lancer | In zeer goede staat verkerende Mitsubishi Lancer. Bouwjaar 2008. Slechts 77.500 km. automaat. Electr. ramen en spiegels, boordcomputer, airbags, alarm, centr. deurvergrendeling afstand bediend. Bijzonderheden: Nieuwe banden / Nieuwe accu / DTI keuring tot september 2017 | Afl. 16500.00 | Tel. 5922739 | Snelcode: 016759 |

Ford Explorer Sport-Trac | In uitzonderlijk goede staat verkerende Ford Explorer Sport-Trac, slechts 43.500 miles. automaat / electr.ramen / centr. deurvergrendeling / airco / radio CD Bijzonderheden: -Nieuwe banden, nieuwe accu met garantie, DTI keuring tot September 2017 | Afl. 16500.00 | Tel. 5922739 | Snelcode: 016758 |

Mooie F3R te koop. Handgeschakeld, airco, lederen bekleding, elektrische ramen. Keuring tot 2016. 40.000 op de teller. Bouwjaar 2011 | Afl. 12500.00 | Snelcode: 015582 |

Motoren & Fietsen
Cervélo Carbon Roadbike. Maat 61 (L). | Tweedehands Shimano Ultegra onderdeel met NIEUW R2 CARBON FRAME. Voor info bel 6626171. Voor beschrijving, zie hieronder: FRAME & FORK Frame Tubing Material: Cervélo R2 Carbon Fork Brand & Model: Cervélo Carbon WHEELS Wheels: Easton EA50 COMPONENTS Brakeset: Shimano Ultegra SL Shift Levers: Shimano Ultegra SL STI Crankset: Ultegra FC-6700 Pedals: NO PEDALS!!! Rear Cogs: Shimano Ultegra, 10-speed: 12-25 Chain: Shimano RS10 Saddle: Selle San Marco Ponza Handlebar: 3T ARX Pro Grip: *geen garantie | Afl. 2950.00 | Tel. 6626171 | Snelcode: 016727 |

Luxe sparta stadsfiets met 7 versnellingen, gesloten kettingkast, comfortabele vering, led-verlichting, aluminium frame, verstelbare stuurpen, naafdynamo, gelzadel en stevige bagagedrager. Framehoogte: 53 tot 56 cm en lage instap | Afl. 400.00 | Tel. +2975922411 | Snelcode: 016705 |

Witgoed & Elektronica
Whirlpool wasmachine | wasmachine werkt prima | Afl. 500.00 | Tel. 5924998 | Snelcode: 015466 |

Diversen
Te koop Splinternieuwe complete dames golfset bestaande uit golftas met alle golfsticks complete prijspakket afl 500.-- bel 741-5640 Luxe Wilson Staff | Afl. 500.00 | Tel. 741-5640 | Snelcode: 05044 |

Folder prijzen gaan vandaag van start !

De scherpste prijzen van Aruba.

Kijk in uw postbus voor de folder of haal er een op bij Super Food Plaza.

Gebruik uw Super Food Bonus Punten voor GRATIS speelgoed!

Doe mee aan onze kleurwedstrijd om leuke prijzen te winnen.

Gratis Parkeren!

Intertoys
www.intertoysaruba.com

Bubali 141-A, Super Food Plaza, 1e etage.

FREE !

One flight, one price, period.

You pay for your flight, the rest is on us.

Book now on klm.com

FREE FREE FREE

KLM

Verzekeringen Pensioenen Hypotheken

ASCA

ASSURANTIE SERVICE CENTRUM ARUBA N.V.

Dienstverlening met een persoonlijk karakter

Tel. 582-2720 • Fax 582-0200
Beatrixstraat 34 • Oranjestad
email: insurance@asca.aw

GROTE UITVERKOOP

ANTIEK & CURIOSA

ROCOO PLAZA

15 % KORTING

Tanki Leendert road 4A

Antiek Shops Open

Open M-Vr: 9-5 NONSTOP

Zat 9-1 Ph. 741-5640

WHOLESALE BUBBLE PLASTIC

"What about...
The beach
today,
nice- clean-
and pure white
sand..."

Aruba is Beautiful!
...And Clean...

Support:
Fundacion Aruba Limpi

583-8383

azv

"Het Uitvoeringsorgaan Algemene Ziektekosten Verzekering is belast met de uitvoering van de Landsverordening AZV en het beheer van het Fonds AZV voor de bevolking van Aruba. De uitvoering geschiedt rechtmatig, doelmatig en doeltreffend. Bij de uitvoering gaan het waarborgen van de toegankelijkheid van de zorg, het bewaken van de kwaliteit van de zorg en het garanderen van een uniforme uitvoering hand in hand met kostenbeheersing. De dienstverlening aan al zijn klanten staat daarbij centraal."

De stafdeling Juridische zaken en Beleidsondersteuning bestaat uit drie medewerkers. Wegens vertrek van één van de medewerkers is er een vacature voor een:

Jurist M/V

De taken van de stafmedewerker bestaan onder meer uit de volgende onderdelen:

- Het voeren van het secretariaat van de Raad van Commissarissen, onder meer middels het voorbereiden en notuleren van de vergaderingen van de Raad.
- Het ondersteunen van het management onder meer middels het geven van (juridische) beleidsadviezen betreffende uitvoeringstaken.
- Het ondersteunen van en deelnemen aan het overleg en de (contracts)onderhandelingen met de aangesloten beroepsbeoefenaren en instellingen.
- Het voorbereiden, uitvoeren en bewaken van verhaalszaken, klachtregelingen, geschillen en beroepszaken.
- Het ondersteunen van de implementatie van beleidsinitiatieven zoals onder meer voortvloeiend uit het Strategisch Plan.

Functie-eisen:

Voor deze functie beschikt u over een academisch werk- en denkniveau en minimaal 4 jaar werkervaring in een voor de vacature relevante functie, bij voorkeur bij een (zorg)verzekeraar of relevante commerciële instelling.

U beschikt over goede mondelinge en schriftelijke uitdrucksvaardigheid in het Nederlands en Engels.

U leest en spreekt Papiamentu. Spaans strekt tot aanbeveling.

U beschikt over goede contactuele eigenschappen en sociale vaardigheden.

U beschikt over organisatiesensitiviteit en heeft ervaring in het hanteren van vertrouwelijke informatie.

Arbeidsvoorwaarden:

Salariëring en overige arbeidsvoorwaarden zijn conform het Arbeidsreglement van het LOAZV.

Informatie en sollicitatie:

Een geschiktheidstest afgenomen door een extern bureau en een medische keuring kunnen deel uitmaken van de selectieprocedure.

Voor vragen en informatie kunt u contact opnemen met Rolando van der Linde, HR manager via email rolando.van.der.linde@uoazv.aw of telefoonnummer 5279910.

Sollicitaties dienen binnen drie (3) weken ingediend te worden bij drs. Rolando van der Linde, HR Manager via email rolando.van.der.linde@uoazv.aw of per adres UO AZV Rumbestraat 21, Oranjestad, Aruba.

VanEps Kunneman VanDoorne

Hoe zijn jouw vooruitzichten?

ONDERNEMINGSRECHT ADVOCaat ARUBA

Denk je wel eens aan de volgende stap in je carrière?

Maak dan kennis met VanEps Kunneman VanDoorne. Het nummer één advocatenkantoor in de Nederlandse Cariben met Band 1 rankings in Chambers Global, een lidmaatschap van Lex Mundi, 35 advocaten en vestigingen in alle landen van het koninkrijk.

Gezocht: advocaat-medewerker met een brede commerciële en ondernemingsrechtelijke achtergrond (Aruba)

We zoeken advocaten die hun stageverklaring (bijna) op zak hebben en die de essentie van de zaak begrijpen vanuit commercieel en strategisch oogpunt. Professionals die de vrijheid en verantwoordelijkheid die ze krijgen, aankunnen.

Wij bieden je een succesvolle carrière in de bijzondere Caribische advocatuur. Door de afwisseling in onze Arubaanse praktijk wordt je werk nooit routine: je adviseert en procedeed, en houdt je bezig met corporate structuren, vestigingsvereisten, contracten, algemene voorwaarden en meer. Ook je cliënten variëren; van lokale bedrijven tot de bekendste internationale hotelketens en luchtvaartmaatschappijen. Vind jij dit ook een aantrekkelijk (voor)uitzicht? Kijk dan op www.advocaatindecariben.com.

VanEps Kunneman VanDoorne
Lawyers in Business | Aruba | Bonaire | Curaçao | St. Maarten | Amsterdam

Strop voor Helicentre na stilleggen bouw

ORANJESTAD — Het stilleggen van de aanleg van de heliport in Malmok kwam als een onverwachte klap voor Caribbean Helicentre. Na tweeënhalf jaar investeren loopt het bedrijf nu veel inkomsten mis en moet het op zoek naar een andere locatie.

door onze verslaggever
Leanne van Spronsen

Door een telefoontje van Amigoe hoorde John Oster, directeur van Caribbean Helicentre (CHC), dat premier Mike Eman op een buurtbijeenkomst had gezegd dat de bouw van de heliport stilgelegd zou worden. Daarop stuurde Oster een brief naar Eman om uitleg te vragen, maar kreeg geen antwoord. “Ik kreeg uiteindelijk een telefoontje van Dienst Infrastructuur en Planning (DIP) om te komen praten over het uitzoeken van een ander stuk land.”

Emotionele klap
Oster baalt van de gang van

zaken en het bedrijf ervaart dit als een emotionele klap. “We zijn al tweeënhalf jaar bezig met hier investeren, zelfs via het ministerie in Den Haag, want er werden investeerders gezocht voor Aruba.” Elke maand vloog een directielid van Helicentre Lelystad naar Aruba om te vergaderen met onder andere ministers en Directie Luchtvaart. “We hebben vier man personeel in Nederland dat staat te springen om hierheen te komen. Er staan heli’s klaar om hierheen vervoerd te worden. En dan wordt op emotionele basis besloten dat de aanleg stilgelegd wordt.” Het bedrijf heeft bewust gezocht naar een locatie waarbij ze zich zowel op het toerisme als op het samenwerken met veiligheidsdiensten kon richten. “Gebruikmaken van de heliport op de luchthaven is voor ons geen optie, omdat we het te veel gedoe vinden om met onze klanten alle veiligheidsprocedures te

doorlopen die daar nodig zijn.”

Inkomsten
Oster vindt het vreemd dat de premier zomaar deze toezegging kan doen, terwijl het bedrijf wel alle vergunningen heeft gekregen. “Ik begrijp de bewoners van Malmok ook hoor. Maar het lijkt me niet dat dit gezegd kan worden, terwijl alle papieren in orde zijn.” Het is zaak voor CHC om op korte termijn iets nieuws te vinden. “We hebben al veel geïnvesteerd in dit bedrijf en gaan nu zeker inkomsten mislopen.” Het streven was om zo snel mogelijk open te gaan in verband met de start van het hoogseizoen. “Begin december wilden we gaan vliegen en dat is eigenlijk al vrij laat, maar het kon niet eerder. Nu wordt het nog later.” Eerst moet er een nieuw terrein zijn dat vervolgens gebruiksklaar moet worden gemaakt. “Dat zal best weer een tijdje duren.” CHC hoopt maandag uitsluitsel van DIP te krijgen over een nieuwe locatie.

Plaza Padu op tijd klaar voor viering Status Aparte

ORANJESTAD — Zo ziet het gebied achter het Cocolishi-gebouw er nu uit: een grote zandbak met bergen stenen. Maar volgens premier Mike Eman moet Plaza Padu gereed zijn voor de viering van dertig jaar Status Aparte begin volgend jaar. Het gedeelte achter het Bestuurskantoor waar diverse overheidsinstanties zijn gevestigd, wordt omgebouwd in ‘Binnenhofstijl’ en is onderdeel van de renovatie van de binnenstad. Uiteindelijk zal het plein vernoemd worden naar Juan Chabaya ‘Padu’ Lampe, ‘strijder voor de Status Aparte vanaf het eerste uur’, aldus Eman. “Er is geen beter moment voor de inauguratie van Plaza Padu dan tijdens de viering.” Dat betekent dat de oplevering iets later wordt dan verwacht. Het plein had namelijk tegen het einde van dit jaar af moeten zijn. Op het plein komt ook een monument voor ‘Padu’. De komst van dit beeld maakt deel uit van het monumentenherstel in de binnenstad.

‘Het gaat niet om speelruimte, maar om passende straffen’

Vervolg van pagina 1

Als het gaat over zedenzaken is het bewijs vaak ‘flinterdun’. “Maar voor zedenzaken kan het kleinste extra bewijs al voldoende zijn. Bijvoorbeeld als de buurvrouw verklaart: ‘ik hoorde haar gillen.’” Het ligt alleen niet zo eenvoudig als het lijkt. Lemaire neemt als voorbeeld een leraar die van ontucht beschuldigd wordt op een schoolkamp en toegeeft dat hij daar inderdaad bij was. “Dan mag je niet zeggen ‘ha kip, ik heb je’, dat is het steunbewijs wat ik nodig heb, want je was op de plaats en tijd van het delict aanwezig.” Dat is niet ‘redegevend’ volgens hem. “Redegevend is dat iemand bijvoorbeeld zegt ‘Ja, ik zag hem wel uit die tent komen. Dan heb je voldoende.’” Angela vult aan: “We hebben het altijd over wettig en overtuigend bewijs. Soms heb je wettig bewijs, maar niet het overtuigende bewijs en twijfel, dan moet je vrijspreken. En soms heb je de overtuiging: hij heeft het gedaan. Maar heb je niet het wettig bewijs, dan moet je vrijspreken. Altijd moet het allebei aanwezig zijn: wettig en overtuigend bewijs.” Dat is gelijk ook het lastige bij zedenzaken volgens haar. “Ze zijn meestal alleen, dan

is er geen derde. Dan moet je steunbewijs proberen te vinden.” Als er geen bewijs is, vindt vrijspraak plaats. Angela licht toe dat je soms in zaken in plaats van op verkrachting, uitkomt op betasten. “Dan geef je geen hogere straf en dan heb je een moeder zitten die wel ligt alleen niet zo eenvoudig als het lijkt. Lemaire neemt als voorbeeld een leraar die van ontucht beschuldigd wordt op een schoolkamp en toegeeft dat hij daar inderdaad bij was. “Dan mag je niet zeggen ‘ha kip, ik heb je’, dat is het steunbewijs wat ik nodig heb, want je was op de plaats en tijd van het delict aanwezig.” Dat is niet ‘redegevend’ volgens hem. “Redegevend is dat iemand bijvoorbeeld zegt ‘Ja, ik zag hem wel uit die tent komen. Dan heb je voldoende.’” Angela vult aan: “We hebben het altijd over wettig en overtuigend bewijs. Soms heb je wettig bewijs, maar niet het overtuigende bewijs en twijfel, dan moet je vrijspreken. En soms heb je de overtuiging: hij heeft het gedaan. Maar heb je niet het wettig bewijs, dan moet je vrijspreken. Altijd moet het allebei aanwezig zijn: wettig en overtuigend bewijs.” Dat is gelijk ook het lastige bij zedenzaken volgens haar. “Ze zijn meestal alleen, dan

Werk, woning en wif
Geen voorkeur voor minimumstraffen geldt ook voor andere zaken. De rechters zien vaak, vooral bij jonge-

ren die tussen de 16 en 19 jaar zijn en een woninginbraak gepleegd hebben of in drugs dealden en hun diploma niet hebben gehaald, het volgende: “Op een gegeven moment hebben ze een bepaalde leeftijd, krijgen ze een vriendin en een baan. Maar dan worden ze na lange tijd, omdat ze in behandeling zijn geweest of zijn afgekickt, vervolg. Ze komen voor, clean, met een vriendin op de tribune en een verklaring van de werkgever dat hij het zo goed doet en in vaste dienst is, maar zijn baan kwijtraakt als hij naar de gevangenis moet. De drie w’s van de reclassering zijn dan van toepassing: werk, woning en wif.” Als dat in orde is dan plegen ze geen delicten meer, geeft Lemaire aan. “Maar als er sprake is van minimumstraffen, moet je dus die straf opleggen.” Een passende straf is dan niet mogelijk. “Dat is ook voor de samenleving contraproductief, want niemand die op zo’n moment zegt: nou dat is zinvol om die jongen naar de gevangenis te sturen.” Angela: “Of een vrouw die een strafbaar feit pleegt, diefstal bijvoorbeeld, voor de eerste keer.” Lemaire: “Als het in zo’n geval een alleenstaande moeder betreft, die de zorg voor de kinderen heeft, is

Ombudsmannen steunen Aruba in oprichting instituut

ORANJESTAD — De ombudsmannen uit het Koninkrijk steunen Aruba in het proces voor de invoering van het instituut Ombudsman. De Nationale Ombudsmen, Reinier van Zutphen (Nederland), alsook collega’s Nilda Arduin (St. Maarten) en Keursly Concincion (Curaçao) waren deze week op uitnodiging van Statenvoorzitter Marisol Lopez-Tromp op Aruba.

De ombudsmannen spraken tijdens hun bezoek onder andere met de gouverneur, de premier, de minister van Financiën en Overheidsorganisatie en de Raad van Advies. Daarnaast werden informatieve sessies verzorgd met afdelingshoofden van de overheid en genodigden. De aanwezigen hadden tijdens deze sessies uitgebreid de gelegenheid om de ombudsmannen allerhande vragen te stellen over het instituut. Van Zutphen en Arduin brachten ook een bezoek aan de Staten en deelden daar hun ervaringen met de parlementariërs en het aanwezige publiek.

Trekker
Aruba is het enige land in het Koninkrijk der Nederlanden dat nog geen eigen

ombudsman heeft. Tijdens het Interparlementair Overleg (Ipko) begin dit jaar werd afgesproken dat Aruba alles op alles gaat zetten om dit jaar nog een ombudsman te installeren. Dat gaat niet lukken. Wel is er ondertussen 1,2 miljoen florin vrijgemaakt voor het instituut Ombudsman en zijn kandidaten geïnterviewd voor de functie van ‘trekker’ van het bureau Ombudsman. “Wij zijn nog bezig met het selectieproces”, laat Lopez-Tromp desgevraagd weten. Zij is voorzitter van de Bijzondere Statencommissie Ombudsman. De Arubaanse ombudsman gaat straks op ongeveer dezelfde wijze te werk als die van de ombudsman in Nederland en Curaçao. Het begint bij een schriftelijke klacht van de burger. De om-

budsman neemt dan contact op met de betreffende dienst of ambtenaar en gaat vervolgens weer in gesprek met de klager. Het oordeel van de ombudsman wordt vervolgens aan de Staten voorgelegd.

Platform
Naast hun steun voor de oprichting van een Arubaanse Ombudsman hadden de Ombudsmannen tot doel gesteld om te komen tot een overlegplatform tussen de Nationale Ombudsmaninstellingen van het Koninkrijk der Nederlanden. Afgesproken is om jaarlijks op rotatiebasis samen te komen en kwesties van wederzijds belang te bespreken, zo laat Arduin weten. Het volgende overleg is voorlopig gepland in juni 2016 op St. Maarten. In haar hoedanigheid van voorzitter van de Caribbean Ombudsman Association (Caroa) sprak Arduin bovendien met haar collega’s over hun mogelijke toekomstige bijdragen aan de regionale organisatie.

Douane probeert impact extra controle te beperken

ORANJESTAD — De douane gaat ervoor zorgen dat de huidige extra controles op de invoer van containers zo min mogelijk impact heeft op de doorlooptijd. Hiermee komt ze tegemoet aan de roep van de commercie om in de aanloop naar het einde van het jaar vooral niet voor vertragingen te zorgen.

Dat is de uitkomst van een gesprek dat onlangs heeft plaatsgevonden tussen werkgeversorganisatie Atia en de directie van de douane. Aanleiding voor het gesprek was de aankondiging van de douane dat containercontro-

les enkele weken lang ‘geïntensiveerd’ zullen worden. De extra controles duren

in totaal vijf weken en zijn vooral bedoeld om te evalueren of het nieuwe douanesysteem Asycuda goed functioneert. Het douanemanagementsysteem werd in maart ingevoerd en moet het douaneproces vergemakkelijken. Atia liet al eerder weten het systeem ‘veel efficiënter’ te

vinden. Zo kunnen inkларing, indiening van vracht- en doorvoerlijsten en aangifte nu allemaal elektronisch gedaan worden. Afgesproken is dat Atia en de douanedirectie na de extra controleperiode opnieuw om tafel gaan om de extra controles te evalueren.

Het Gemeenschappelijk Hof van Justitie is op zoek naar juristen die opgeleid willen worden tot rechter. Met ingang van 1 maart 2016 is er een plaats beschikbaar voor een:

RECHTER(LIJK AMBTENAAR) IN OPLEIDING,
met als standplaats Aruba.

Waaraan moet u voldoen?
Allereerst aan de wettelijke vereisten die zijn opgenomen in artikel 24 van de Rijkswet Gemeenschappelijk Hof van Justitie.

Bovendien moet u beschikken over:

- Bovengemiddelde studieresultaten die aantonen dat u over het vereiste academische werk- en denkniveau beschikt;
- Relevante werkervaring na uw afstuderen gedurende minimaal drie jaren (raio) of negen jaren (rio);
- Uitstekend analytisch vermogen en goede sociale en communicatieve vaardigheden;
- Zeer goede uitdrukingsvaardigheid, zowel in woord (Nederlands, Papiaments en Engels) als geschrift (Nederlands);
- Persoonlijke eigenschappen die u geschikt maken voor de functie van rechter: vakbekwaam, verantwoordelijk, integer, stressbestendig, accuraat en representatief;
- Ambitie, leer- en doorzettingsvermogen;
- Grondige kennis van en betrokkenheid bij de samenlevingen in de Caribische delen van het Koninkrijk;
- Bereidheid om gedurende de opleiding van standplaats te veranderen en om het laatste deel van de opleiding in Nederland te volgen;
- Bereidheid om na de opleiding gedurende geruime tijd in de rechterlijke macht in de landen alhier werkzaam te zijn.

Hoe solliciteert u?
U kunt uw sollicitatiebrief met daarin uw motivatie en een curriculum vitae mailen naar het Bestuur van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie ter attentie van de secretaris, mevrouw drs. C. Mauricia (caroline.mauricia@caribjustitia.org). De sluitingsdatum is 1 december 2015.

Hoe verloopt de selectie?
Na een selectie van de brieven op basis van de wettelijke vereisten en het geschetste profiel zal de selectiecommissie gesprekken voeren met de kandidaten. Vervolgens zullen de geselecteerde kandidaten een psychologisch onderzoek (assessment) en een integriteitsonderzoek moeten ondergaan. De selectiecommissie maakt tenslotte een aanbeveling op en het bestuur stelt de geselecteerden aan.

Hoe lang duurt de opleiding?
Afhankelijk van het aantal jaren werkervaring duurt de opleiding 2 ½ jaar (rio) of 4 ½ jaar (raio).

Wat houdt de opleiding in?
Het is een praktijkopleiding bij het Gerecht in eerste aanleg in Aruba en in een van de andere vestigingen van het Hof. De raio wordt opgeleid in de rechtsgebieden straf-, civiel- en bestuursrecht. Ook een periode bij het parket van de officier van justitie en bij een rechtbank of parket in Nederland maken deel uit van de opleiding. De rio wordt opgeleid in twee van deze rechtsgebieden, afhankelijk van de eerdere werkervaring, met aansluitend ook een periode van opleiding bij een rechtbank in Nederland.

Wat zijn uw rechtspositie en arbeidsvoorwaarden?
Deze zijn gebaseerd op artikel 34 e.v. van het Rijksbesluit rechtspositie Gemeenschappelijk Hof van Justitie. Voor nadere informatie hierover en over de verdere procedure kunt u contact opnemen met voornoemde secretaris van het Bestuur.

UIT BEELD - IN BEELD

Eén foto zegt meer dan duizend woorden. Het kan intrigeren, emotioneren en shockeren, of voor eeuwig op je netvlies worden gebrand. *Amigoe* zoekt wekelijks de vijf indrukwekkendste en mooiste foto's uit die de krant om redactionele redenen niet hebben gehaald.

FESAruba

Medaille
Arubaanse mariniers hebben hun training op Martinique afgesloten met een mars van 45 km door de jungle. Na afloop kregen zij, net als de mariniers die in Frans Guyana waren, de Franse commandospeld uitgereikt van de Commandant der Zee-strijdkrachten.

Indianen
Vorig weekend was het Reggae estival in San Nicolas met een *Community Day* op zondag. Jong en oud kon terecht bij het Indianenfestival van het Archeologisch Museum, waar je onder andere geschminkt kon worden als Indiaan.

Santa Rosa
Een delegatie van Santa Rosa bezocht in het Amerikaanse Washington diverse projecten die te maken hebben met stedelijke agri-cultuur. Zoals dit handige

systeem, waarbij plantjes in buizen groeien waar voedingsstoffen en water doorheen lopen. Zo is het niet meer van belang wat voor grond er is, een ideale oplossing voor Aruba.

Hengelen
Aanstaande 22 november wordt er weer een Lionfish-wedstrijd georganiseerd door Fundacion Centro dis Pesca Hadicurari in samenwerking met Aruba Marine Park Foundation, Santa Rosa en Aruba Reef Care Foundation. En dat levert dan deze mooie plaatjes op.

FESAruba
Veel belangstelling voor de studie- en gezondheidsmarkt FESAruba vorige week zaterdag bij het YMCA in San Nicolas. De eerste studiemarkt die niet alleen gericht is op studenten, maar ook op volwassenen. Eén van de deelnemers

laat weten dat de opkomst zo groot was, dat een pauze er die dag niet in zat. Voor herhaling vatbaar, aldus de initiatiefnemers van de Universiteit van Aruba (UA), EPI en IPA.

Medaille

Hengelen

Indianen

TASTE OF BELGIUM
RESTAURANT

VACANCIES FOR:
Waiter/waitress
(Fulltime/Parttime)

- at least 1 year of hospitality experience
- passion for the job
- friendly, attentive and energetic

If you are interested, please send your resume including picture to: info@tasteofbelgium.aw

Palm Beach Plaza - www.tasteofbelgium.aw

Excellence Award

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad

Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma – Vr 8 am – 5 pm

STOP
Huiselijk geweld!

Fundacion Arubano di Esnan Visualmente Incapacita

Primavera 233, Aruba Tel.(297)582-5222/ 582-5051, fax (297)582-0306
e-mail: favi@sctamct.aw website: <http://www.favi.org>

Caribbean Cinemas
100% Digital HD

MEGAPLEX 8
caribbeancinemas.com/aruba

CXC
EXPERIENCE NOW OPEN!
OUR PREMIUM LARGE FORMAT AUDITORIUM

NOVEMBER 12 - 18

SPECTRE
DANIEL CRAIG | CHRISTOPH WALTZ
MON-THURS 3:45 | 8:30
FRI 5:45 | 8:30
SAT 2:40 | 5:45 | 8:30
SUN & HOL 2:40 | 5:45 | 8:30

STAR WARS
MIDNIGHT SHOW THURSDAY
DECEMBER 17 TH, 12:00AM

By the Sea
BRAD PITT | ANGELINA JOLIE
MON 3:55 | 6:30 | 9:10
FRI 3:55 | 6:30 | 9:10
SAT 3:55 | 6:30 | 9:10 | 11:50
SUN & HOL 3:55 | 6:30 | 9:10

OUR BRAND IS CRISIS
SANDRA BULLOCK | BILLY BOB
MON-THURS 4:35 | 7:00 | 9:25
FRI 4:35 | 7:00 | 9:25 | 11:50
SAT 2:10 | 4:35 | 7:00 | 9:25 | 11:50
SUN & HOL 2:05 | 4:35 | 7:00 | 9:25

PARANORMAL ACTIVITY
THE GHOST DIMENSION
CHRIS J. MURRAY | BRIT SHAW
MON-THURS 5:00 | 9:25
FRI 5:00 | 9:25 | 11:40
SAT 5:00 | 9:25 | 11:40
SUN & HOL 5:00 | 9:25

THE PEANUTS MOVIE 3D
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-THURS 4:20 | 6:30 | 8:40
FRI 4:20 | 6:30 | 8:40 | 10:50
SAT 2:10 | 4:20 | 6:30 | 8:40 | 10:50
SUN & HOL 2:10 | 4:20 | 6:30 | 8:40

SPECTRE
DANIEL CRAIG | CHRISTOPH WALTZ
MON-THURS 4:45 | 7:50
FRI 4:45 | 7:50 | 10:55
SAT 1:45 | 4:45 | 7:50 | 10:55
SUN & HOL 1:45 | 4:45 | 7:50

THE LAST WITCH HUNTER
VIN DIESEL | ROSE LESLIE
MON-THURS 9:00
FRI 9:00 | 11:25
SAT 9:00 | 11:25
SUN & HOL 9:00

THE MARTIAN
MATT DAMON | JESSICA CHASTAIN
WITH SPANISH SUBTITLES
MON-FRI 5:50 | 8:50
SAT 2:50 | 5:50 | 8:50
SUN & HOL 2:50 | 5:50 | 8:50

BURNT
BRADLEY COOPER | SIENNA MILLER
MON-THURS 7:10
FRI 7:10
SAT 2:40 | 7:10
SUN & HOL 2:40 | 7:10

STARTING NOVEMBER 19
THE HUNGER GAMES: MOCKINGJAY - PART 2 • THE 33
Palm Beach Plaza | Aruba | 586-0074
Download our NEW APP
App Store | Google Play

celebrate life
Doorlopende reisverzekering.
Geregeld bij ENNIA.

2015 Wimbledon kampioen
- Heren dubbel

ennia
Voel je zeker!

fun miles
fun within your reach!

Ontdek het gemak van het nieuwe verzekeren. Ga naar ennia.com

‘Een Keppel in de Cariben’ in Cas di Cultura

Een vergeten hoofdstuk uit de Arubaanse migratiegeschiedenis

ORANJESTAD — Migratie is zo oud als de mensheid zelf. Volkeren vertrokken en volkeren kwamen aan. Weersomstandigheden, economische motieven en onveiligheidsgevoelens vormden vaak een belangrijke reden om de koffers te pakken en elders een nieuw bestaan op te bouwen.

door **Anton Bohnen**

Migratie is als het ware een natuurverschijnsel dat zich veelvuldig in het verleden heeft voorgedaan en ook in de toekomst zal voordoen. Tegenwoordig heeft Europa te maken met de komst van grote groepen mensen uit onder andere Syrië en Irak die de onveilige situatie in eigen land ontvluchten. In het Caribisch gebied en Aruba in het bijzonder, waar trouwens migratie door de eeuwen heen een bekend en veel voorkomend verschijnsel is, hebben zich de laatste decennia veel mensen uit Latijns-Amerikaanse landen gevestigd. Vooral economische motieven zijn hiervan de reden. Er is een inkomen te verdienen in de toeristenindustrie. Ook de komst van de raffinaderij rond 1920-1930 veroorzaakte in het verleden op Aruba een migratiegolf vanuit vooral de andere Caribische eilanden. Andersom trokken in het verleden Arubanen naar elders, bijvoorbeeld naar Cuba om in de suikerindustrie te werken, toen het op Aruba begin vorige eeuw moeilijk was om aan de kost te komen. En nog altijd is er sprake van een zekere migratie naar Nederland en de Verenigde Staten.

Joden naar het Caribisch gebied

Minder bekend is dat ook een groep Serfadiische Joden zich vier eeuwen terug vestigden in het Caribisch gebied. Afkomstig van het Iberisch schiereiland, Portugal en Spanje, werden deze bevolkingsgroepen geconfronteerd met het toenmalige ‘Katholieke Schrikbewind’ dat Spanje voerde. Zij voelden zich als Jood bedreigd en uit veiligheidsoverwegingen trokken deze groepen naar het noorden van Europa, waar een zekere mate van godsdienstvrijheid heerste en meer ruimte was voor de beleving van hun Joodse godsdienst. Zij vestigden zich vooral in Antwerpen en Amsterdam, waar zich al snel Joodse gemeenschappen ontwikkelden. Toen Nederland in het kader van zijn koloniale expansiepolitiek in Brazilië een enclave (Recife) veroverde en ging beheersen, trokken een aantal van deze Serfadiische Joden naar Recife, het stukje Nederland waar Prins Maurits in opdracht van de West-Indische Compagnie de scepter zwaaide. Lang duurde dat niet, want de Portugezen, die Brazilië koloniseerden, maakten het de Nederlanders zo ongemakkelijk dat men uiteindelijk de enclave moest opgeven. Velen keerden terug naar Nederland, maar een aantal vestigde zich in Nieuw-Amsterdam (het tegenwoordige

New York), Suriname en op Curaçao en Aruba.

Keppel in de Cariben

Dat laatste stukje migratie wordt uitstekend belicht in een documentaire getiteld ‘Een Keppel in de Cariben’, geproduceerd door Tanja Fraai en Mike Ho-Sam-Sooi van de stichting We Connect. De documentaire gaat onder andere in op vragen als: ‘wat is je Joodse identiteit wanneer je daar vandaan komt?’ en ‘welke sporen zijn er nog in de Surinaamse en Antilliaanse gewoonten, taal en keuken?’ Op Aruba zijn de sporen van deze Joodse immigratie nog steeds terug te vinden. Namen als Maduro, Gonzales en Da Costa zijn ons niet onbekend en leven nog steeds voort op het eiland. Als wij elkaar een ‘bon siman’ wensen aan het begin van de week is

dat oorspronkelijk afkomstig uit de Joodse traditie.

Cas di Cultura

De eerder genoemde documentaire van Tanja Fraai en Mike Ho-Sam-Sooi ‘Een Keppel in de Cariben’ zal aanstaande maandagavond 16 november centraal staan in een avondvullend programma dat begint om 18.00 uur en doorloopt tot ongeveer 21.00 uur. In deze bijzondere documentaire vertellen Joods-Caribische mensen over hun persoonlijke belevenis van het Joods zijn. Van Curaçaose zijde zijn dit onder meer: Bob Pinedo, Joëlle Joubert, Tamara, Ilena en Elizabeth Winkel, David Serphos, Jennifer en Paulette Smit, Maureen Levisson en de Arubaanse Mayra Paula en de familie Pieters-Gonzalez uit Aruba. Naast de integrale vertoning van deze documen-

taire zal er een eerbetoon zijn aan Willy Eugene Humbert van Eer, geboren in 1914, die in 1946 naar Aruba is gekomen en nog steeds (intussen dus 101 jaar) op ons eiland woonachtig is. Verder worden er vier muzikale iconen van Aruba in ‘the spotlight’ gezet, te weten Digna Lacle-Herrera, Maybelline Arends-Croes, Tica Giel en Carmen Herrera. De avond, inloop rond 18.00 uur en aanvang 18.30 uur, is georganiseerd door Mirto Lacle in samenwerking met Biblioteca Nacional, IPA, Cas di Cultura en stichting We Connect uit Nederland. Voor kaarten kunt u maandag overdag informeren bij de bibliotheek, telefoonnummer 582-1580, Cas di Cultura 582-1010 of Mirto Lacle 584-3100/740-2044. Vanwege de bijzonderheid van deze avond is de *dresscode* formeel.

Salud!

Van Amsterdam naar Eagle Beach

Henry Does is arts en schrijver. Op deze plek beziet hij elke zaterdag het dagelijks leven door de bril van de gezondheid. Voor reacties op deze column: henrydoes@hotmail.com. Kijk voor een minder stressvol leven op www.positivehealth.nl.

Henry Does in Den Haag, 22 november 2008

Op uitnodiging van het vrouwen netwerk van een internationaal bedrijf in Amsterdam, hield ik afgelopen donderdag voor zestig medewerkers een workshop met als thema *Stress Resilience*. Ik hield mijn gehoor, vooral ingenieurs en andere gespecialiseerde technische medewerkers, voor dat de workshop niet meer dan een introductie kan zijn. Het duurde immers slechts een uur en een kwartier. Een training van meerdere sessies zou nog effectiever zijn als het gaat om gezondheidsbevorderende gedragsverandering. Ik zei dat geïnteresseerden de komende week, met mij als facilitator, een Stress Resilience Training met dagelijkse ochtendsessies kunnen volgen. Mijn aankondiging bracht nieuwsgierige blikken te weeg. Als sluitstuk van deze vooraankondiging zei ik: “Wie wil meedoen, kan zich melden op maandag 16 november om 7.00 uur op Eagle Beach in Aruba”. Een hartelijk gelach volgde. Een ontspannen band tussen trainer en deelnemers was een feit...

Tai Chi Qicong Shibashi

De zaal waar we in zaten, was enorm groot. Aan één kant van de zaal waren de stoelen in bioscoopopstelling geplaatst. De andere zijde van de zaal was leeg, een voor beweging uitnodigende ruimte. Door de plafondhoge ramen scheen de herfstzon naar binnen. Het wekte bij mij een prikkelende associatie op. Aruba was nu waarschijnlijk te hoog gegrepen, maar de relaxatie-oefeningen waarmee de ochtendsessie op Eagle Beach wordt begonnen, zouden we wel hier kunnen uitvoeren. In het zonlicht, de gracieuze bewegingen van Tai Chi Qicong Shibashi gezamenlijk uitvoeren. En voor wie wil, de turquoise oplichtende Caribische zee visualiseren en het gevoel van de Noord-Oost passaat op de huid inbeelden. Zonder uitzondering vonden de cursisten dit een prima idee. Het werd een fraai gezicht, tientallen mensen midden in het gebouw van deze multinational, de kalmerende, langzame bewegingen met poëtische namen als ‘staren naar de maan’ en ‘de hemel schilderen’ te zien uitvoeren. In een land met veel werkdruk en

werkdruk, waar de overheid wordt gedreven door de gestegen ziektekosten en overwegingen van *occupational health* en een nationale campagne voor stressreductie in bedrijven heeft geïnitieerd, neemt de waardering voor relaxatie, herstel en verbinding toe.

De positieve

kant van stress

Toen ik de cursisten vroeg wie dacht dat stress schadelijk is voor de gezondheid, stak de overgrote meerderheid de hand op. Slechts een minderheid was van mening dat stress heilzaam kan zijn voor de gezondheid. Onderzoek leert dat als mensen denken dat stress schadelijk is voor hun gezondheid, die perceptie juist bijdraagt aan minder positieve gevolgen van stress. Stress, de mobilisatie van energie om om te gaan met de eisen van het leven, is een normale, fysiologische reactie. Het bevordert focus en productiviteit. Problemen ontstaan bij acute, ernstige stress zoals bij trauma’s of chronische stress. Het gaat er dus om goed om te gaan met stress, spanning en ontspanning (lees herstel) af te wisselen. De draaglast en draagkracht moeten goed op elkaar blijven afgestemd. Ook maakt het uit als betrokkene een situatie als dreiging voorstelt of als uitdaging. In het laatste geval is sprake van een andere, gezondere vorm van stressrespons. Het werd een hele aangename middag met lachen, bewegen en van gedachten wisselen over wat ervaring en wetenschap ons leren over hoe vorm en inhoud te geven aan een zinvol, productief en plezierig leven. Bellen?

Dit weekend ben ik in Aruba voor lezers telefonisch bereikbaar. Mijn nummer is: 6624190 henrydoes@hotmail.com www.positivehealth.nl

Onderzoeksteam Arikok:

Vleermuizen vliegen tussen Aruba en Curaçao

ORANJESTAD — Onderzoekers van Parke Arikok hebben bij de grotten van Miralamar in Arikok een vleermuis gevangen die aan haar vleugel een ringetje had met een serienummer uit Curaçao. Voor het onderzoeksteam is dit hard bewijs dat de gevleugelde nachtdieren vliegen tussen Aruba en Curaçao.

door onze verslaggever

Mirte de Rozario

“Good news, Bat news! Dankzij het doorzettingsvermogen van ons PPRABC-team, met onderzoekscoördinator Linda Smith als leider, zijn we erin geslaagd om dit nieuwe en zeer belangrijke puzzelstukje toe te voegen aan de puzzel van de populatie long-nosed bat”, meldt Parke Arikok deze week op hun Facebookpagina. PPRABC staat voor Programa pa Protehá Raton di anochi di islanan ABC (programma ter bescherming van vleermuizen op de ABC-eilanden). Het PPRABC-team maakt deel uit van de Latijns-Amerikaanse Bat Conservation Network en doet al jaren onderzoek naar de *Leptonycteris yerbabuenae* (bladnuesvleermuizen of long-nosed bat). Dit vleermuizenteam brengt in kaart of de vleermuispopulatie groeit of afneemt en wat de oorzaken zijn.

De afstanden tussen de eilanden.

Het vleermuizenteam trekt er elk jaar een paar keer op uit om op vier locaties in het natuurpark *netting sessions* te doen. Die vier locaties zijn bij Wela (in de Franse Pas), Guadirikiri, Tunnel of Love en Miralamar. De onderzoekers gaan er aan het eind van de middag heen en bouwen bij de ingang van de grot een tijdelijke onderzoekslocatie op. Ze zet-

ten grote netten neer bij de uitgang van de grot. Is het eenmaal donker, dan vliegen de vleermuizen de grot uit en raken verstrikt in de netten. De onderzoekers hebben speciale handschoenen aan waarmee ze de nachtdiertjes uit de netten halen. Onderzoekscoördinator Smith en haar team onderzoeken elk diertje door het te meten, te wegen en - als dat nog niet

is gebeurd - te voorzien van een ringetje. Daarna wordt de vleermuis weer vrijgelaten. Per onderzoeksavond kan het team ongeveer 60 vleermuizen vangen en onderzoeken. Sommige gevangen vleermuizen blijken al te zijn geringd en de onderzoekers konden aan het ringnummer zien dat de vleermuizen tussen de vier locaties op Aruba

migreren. Nu hebben ze dus een vleermuis gevangen die uit Curaçao komt. Tot nu toe heeft het onderzoeksteam op Aruba acht soorten vleermuizen waargenomen: *Glossophaga longirostris*, *Leptonycteris curasoae*, *Mormoops megalophylla*, *Molossus molossus*, *Pteropteryx macrotis*, *Pterontus davyi*, *Myotis nesopolus* en *Natalus stramineus*.

Zeg het maar

De redactie van Amigoe schrijft elke dag over het nieuws op Aruba. Van de Landsbegroting tot het dierenasiel en van scherpe interviews tot het aan de kaak stellen van misstanden. Maar wat vindt ons vaste lezerspanel van de gebeurtenissen deze week?

De aanleg van een heliport bij Malmok is stilgelegd: de locatie blijkt zowel een natuurgebied als toeristische zone te zijn. Hotels schieten als paddenstoelen uit de grond en het bestemmingsplan is niet zo gedetailleerd dat er beschreven is wat voor en hoeveel bedrijven zich daar mogen vestigen.

Wat telt zwaarder op Malmok: natuur of toerisme?

Ruud (53), man, woningverhuurder: “Deze zaak viel mij deze week al op, omdat de premier aanwezig was bij een buurtbijeenkomst en meteen toezeggin-

gen heeft gedaan om de heliport stil te leggen. Dat is vreemd, omdat alle vergunningen zijn afgegeven en de minister-president hier op een buurtbijeenkomst kennelijk zomaar aan voorbijgaat. Ging het ook maar zo gemakkelijk met het nieuwe windmolenpark waar veel protest tegen is. Of er gekozen moet worden voor natuur of toerisme laat ik open, al ben ik wel van mening dat wanneer je op Malmok gaat wonen, je rekening kunt houden met deze ontwikkelingen. We vragen in Bubali toch ook niet of alle vliegtuigen die nu hier laag overkomen, om het eiland heen geleid kunnen worden? Ik hoop

dat deze zaak goed gaat aflopen voor alle partijen en dat de belastingbetaler er niet het slachtoffer van wordt. Immers, moest het land Aruba begin jaren 2000 niet eerder 20,5 miljoen dollar schadevergoeding betalen toen er in Seroe Colorado iets soortgelijks speelde met een racetrack? Dit heeft toen de regering van AVP ook nog eens laten vallen. Natuur of toerisme? Zolang de mens erbij betrokken is, zullen er altijd voor- en tegenstanders zijn, zoals actueel bij Sinterklaas en Zwarte Piet het geval is.”

Juliette (25), vrouw, marketeer:

“Persoonlijk telt voor mij de natuur meer dan de toeristische zone. Nadat ik hier als klein kind heb gewoond en nu weer terug ben gekomen, zie je dat de toeristische zone enorm is gegroeid. Maar daar moet

de natuur niet onder lijden. Veel activiteiten voor toeristen zijn ook gebaseerd op de natuur: paardrijden, kiten, quadrijden, etc. Het zou toch zonde zijn als dit niet meer kon?”

Kees (61), man, consultant:

“Ik vind dat in het algemeen het belang van natuurgebieden voorgaat. In het geval van de heliport zie ik slechts ambtelijke/politieke fouten. Het parlement neemt een besluit over natuurgebieden, maar er wordt, heel gebruikelijk overigens, geen wetgevend gevolg aan gegeven. DIP neemt een besluit op verzoek van de helihaven, met inachtneming van het besluit van het parlement. Premier Eman zag toe het besluit terug te draaien, wat hij niet zomaar kan doen, volgens mij. De verwarring is compleet en de discussie is nog lang niet ten einde. Voorspelling: de

natuur is uiteindelijk de verliezer.”

Yvette (35), vrouw, kaakchirurg:

“Naar mijn idee kunnen boutique hotels en natuur goed samen bestaan. Ik denk dat de uiteindelijke situatie sterk afhankelijk is van hoe het (niet gedetailleerde) bestemmingsplan uitgewerkt zal gaan worden. Als het blijft bij slechts wat kleinschalige hotels zonder bijkomende horeca etc., dan denk ik dat de overlast voor de omwonenden en de omliggende natuur minimaal kan zijn. Er zou bovendien gestreefd kunnen worden naar het verbouwen van bestaande panden naar kleinschalige hotels, zodat er geen ‘landschapsvervuiling’ aan de kuststrook ontstaat. Daarnaast hoop ik écht dat de natuur, die beschermd zou moeten gaan worden, snel de status van officieel natuurgebied krijgt.”

Aruba is Beautiful!
...And Clean...

Support:
Fundacion Aruba Limpi

☎ 583-8383

Televisieprogramma's

Nederland

16:15 10 jaar Ik vertrek
17:05 Vive la Frans
17:45 Studio sport: EK Voetbal
18:15 Studio sport
18:45 Journaal
18:55 Mijlpalen voor Parijs
19:05 Lewis
20:45 Overspel
21:35 EenVandaag
22:00 Journaal
22:05 Journaal
23:00 Tekst-TV

Zondag 15 november

3:05 Nederland in beweging
3:30 Tijd voor Max
4:30 WNL op zondag
5:30 VPRO Vrije geluiden
6:20 VPRO Boeken
7:00 Journaal
7:10 Buitenhof
8:10 Studio sport
10:15 Studio sport
11:20 Studio sport
12:20 Vive la Frans
13:00 Journaal
13:10 Droomhuis gezocht
14:00 Studio sport
15:00 Journaal
15:20 De reünie
16:20 TV show
17:15 Studio voetbal
18:15 Kun je het al zien?

6:35 De nieuwe wereld
7:19 Wilde ganzen
7:25 Fryslân dok
8:00 In het spoor van Nichiren
- Waarom de moeder van
Oto naar Sado ging
9:05 Het Uur van de Wolf:
the lady in black
10:00 OHM dialoog & levensbe
schouwing
10:30 MO actueel
10:50 5 minuten over
11:00 Marokkaanse moeders
11:25 Vals plat
11:52 Socutera
12:00 Journaal
12:10 Symmetry
12:10 Kunstuur
13:10 Podium Witterman
14:15 Focus: Alles over bloed
15:15 Het Duitsland van
mijn moeder
16:05 Tegenlicht: Advocaat
van de aarde
17:00 Nieuwsuur
17:35 De monitor
18:05 Kruispunt
18:35 Adieu God?

Nederland

14:30 Klaas kan alles
15:05 Oorlogswinter
16:45 Studio sport
19:00 Caro Emerald in concert
20:10 Humor tv op 3 presenteert
21:10 Tekst-TV

3:05 Dit is de dag - Reportage
3:30 Nieuwsuur
17:55 Happy Valley
19:00 Kurai Kurai - Verhalen
met de wind
20:15 De nachtzoen
20:25 Nieuwsuur
21:25 Nieuwsuur
22:19 Tekst-TV

1:55 Schepper & co
2:25 De kist
2:55 De wandeling
3:25 De verwondering
3:55 Bakkie troost
4:10 Nederland zingt op zondag
4:55 De kapel
5:05 Metterdaad
5:15 Geloofsgesprek
5:30 Eucharistieviering

Nederland

16:15 Dit is de dag - Reportage
17:00 Nieuwsuur
17:55 Happy Valley
19:00 Kurai Kurai - Verhalen
met de wind
20:15 De nachtzoen
20:25 Nieuwsuur
21:25 Nieuwsuur
22:19 Tekst-TV

1:55 Schepper & co
2:25 De kist
2:55 De wandeling
3:25 De verwondering
3:55 Bakkie troost
4:10 Nederland zingt op zondag
4:55 De kapel
5:05 Metterdaad
5:15 Geloofsgesprek
5:30 Eucharistieviering

BVN

15:05: Sesamstraat
15:20: Poesjes
15:35: Willem Wever
16:00: NOS Journaal
16:05: Down voor Dummies
16:35: Koken met Van Boven
17:00: Per Seconde Wijzer
17:25: Het Sinterklaasjournaal
17:35: EenVandaag
18:05: NOS Sportjournaal
18:15: VRT Journaal
18:45: Wereldsteden
19:25: NOS Journaal
19:45: Weerbericht Europa/Afrika
19:50: 10 jaar Ik Vertrek
20:35: De Kwis
21:15: Sluipschutters
21:45: Hotel Di-rect
22:10: Ontdek de Ruimte -
met André Kuipers
22:35: NOS Studio Sport
23:00: Nieuwsuur
23:30: Weerbericht Amerika/
Caribiën
23:35: Mijlpalen voor Parijs
23:40: Iedereen beroemd
compilatie

06:05: NOS Sportjournaal
06:15: VRT Journaal
06:45: Wereldsteden
07:25: NOS Journaal
07:45: Weerbericht Europa/
Afrika
07:50: 10 jaar Ik Vertrek
08:35: De Kwis
09:15: Sluipschutters
09:45: Hotel Di-rect
10:10: Ontdek de Ruimte -
met André Kuipers
10:35: NOS Studio Sport
11:00: Nieuwsuur
11:30: Weerbericht Amerika/
Caribiën
11:35: Mijlpalen voor Parijs
11:40: Iedereen beroemd
compilatie
12:00: VRT Journaal
12:30: De zevende dag
14:35: Nederland Zingt
op Zondag
15:20: De week van Karrewiet
15:30: Hip voor Nop
16:00: NOS Journaal
16:05: 4JIM
16:25: Buitenhof
17:20: Podium Witterman
18:25: VRT Journaal
19:20: NOS Studio Sport
20:15: NOS Journaal
20:30: Weerbericht Europa/
Afrika
20:35: T.
21:30: Tv Show
22:20: BAAS Raymann
22:50: Nieuwsuur
23:20: Weerbericht Amerika/
Caribiën
23:25: Mijlpalen voor Parijs
23:35: Iedereen beroemd
compilatie

Zondag 15 november

00:00: VRT Journaal
00:30: Intocht Sinterklaas
01:50: Weekoverzicht SpangaS
02:40: Beste Vrienden Quiz
03:05: Sesamstraat
03:20: Poesjes
03:35: Willem Wever
04:00: NOS Journaal
04:05: Down voor Dummies
04:35: Koken met Van Boven
05:00: Per Seconde Wijzer
05:25: Het Sinterklaasjournaal
05:35: EenVandaag

Horoscoop

CELEBRITIES BORN ON THIS DAY: David Beckham, 40; Tony Stewart, 44; Bronson Pinchot, 56; Cher, 69.

Happy Birthday: Reconsider your direction. Gather information that will move you closer to your goal. A change in your location or returning to your roots will spark an interest in something you have not considered in the past. Change is heading your way, and being confident enough to take a leap of faith will prove to be difficult but rewarding. Your numbers are 5, 11, 21, 24, 30, 34, 47.

ARIES (March 21-April 19): Try something new. Engage in talks that can lead to a contract. Negotiate on your own behalf. Don't let your personal life interfere with your professional choices. Participation and networking will bring good results. Embrace change. 4 stars

TAURUS (April 20-May 20): Keep things running smoothly by refusing to overreact. A moderate approach coupled with your own personal touch will bring the best results. An unusual relationship with someone will prove to be very valuable. Finish what you start. 3 stars

GEMINI (May 21-June 20): Don't give in to flattery. Superior motives are apparent, making it necessary for you to keep your wits about you. A disagreement can turn in to a costly venture. Stick close to home and make changes that suit your needs. Don't share secrets. 3 stars

CANCER (June 21-July 22): Concentrate on the things you enjoy doing most. Don't let paperwork bog you down or try to finish something before you have enough information to do so properly. Bide your time and explore new ideas, people and places. 3 stars

LEO (July 23-Aug. 22): Hold everything together. Your charismatic approach to life can make a difference to whom-ever and whatever you touch. A change will improve your life, your position and your future. Think big and do what you do best. Hard work will pay off. 3 stars

VIRGO (Aug. 23-Sept. 22): Hands-on involvement will be in your best interest. Leaving someone else to take care of your business will only lead to disappointment. Find time to enjoy the company of someone special. Love and romance are highlighted and will improve your personal life. 4 stars

LIBRA (Sept. 23-Oct. 22): Size up your situation and make things happen. Don't sit back while others get ahead. Speak up and take action. A change of heart will take place if you disagree with the people you deal with daily. Protect your interests. 2 stars

SCORPIO (Oct. 23-Nov. 21): Dealing with paperwork may get you down, but once it's out of the way, you can get back to the business of being creative, innovative and a forerunner in your field. Love is on the rise, and a date with someone special will bring rewards. 5 stars

SAGITTARIUS (Nov. 22-Dec. 21): Don't fold under pressure. You have to do what feels right to you, not what someone else wants you to do. Make changes to your personal life that will promote your freedom to do as you please. 3 stars

CAPRICORN (Dec. 22-Jan. 19): Personal changes will not turn out as you planned. Do your research before you decide to trust a product that promises the impossible. A personal relationship will take a turn. Make creative suggestions that include your willingness to compromise. 3 stars

AQUARIUS (Jan. 20-Feb. 18): Shake off any negativity you feel and prepare to make positive changes that can alter and improve your home life and your important relationships. Talks will turn in your favor if you present your plans with enthusiasm. 5 stars

PISCES (Feb. 19-March 20): Don't count on others to do things for you. Stay on top of your game and do your own thing. Emotional matters will surface if you try to accommodate everyone around you. Focus on doing what's best for you. 2 stars

ATV

14:30 Premier League Goal
Zone (NBC)
15:00 Motocross (NBC)
16:00 Swimming: KAZAN
2015 (NBC)
17:00 Horse Racing (NBC)
18:00 News for New York at
6 all new (NBC)
18:30 Nightly News all new (NBC)
19:00 Resumen di siman (ATV)
20:00 Mesa Rondo (ATV)
21:00 Aquarius all new (NBC)
22:00 Hannibal all new (NBC)
23:00 News 4 New York
at 11 all new (NBC)
Saturday Night Live all
new (NBC)

Zondag 15 november

01:00 1st Look (NBC)
01:30 Talk Stoop (NBC)
02:00 1st look (NBC)
03:00 Open House NYC (NBC)
03:30 Access Hollywood (NBC)
04:30 Paid Programming
05:00 Paid Programming
05:30 On the Money (NBC)
06:00 Sunday Today in
New York (NBC)
08:30 Open House NYC (NBC)
09:00 Today (NBC)
10:00 Resumen di siman (ATV)
11:30 Joel Osteen (NBC)
12:30 Trend Alert repeat (ATV)
13:00 Mesa Rondo (ATV)
14:30 Swimming (NBC)
16:30 Volleyball (NBC)
18:00 New 4 NY (NBC)
18:30 Nightly News (NBC)
19:00 Mr. Robinson (NBC)
19:30 Mr. Robinson (NBC)
20:00 Sunday Night
Football (NBC)
23:00 Next 4 NY at 11 (NBC)
00:00 Sports Final (NBC)

TeleCuraçao

15:00 TBA
16:00 Arte pa Tur (r)
17:00 Strea Chiki
18:00 TBA
18:30 Curaçao On
19:00 Leu Fo'i Kas
20:00 TeleNotisia
20:30 TBA
21:00 Wega di Number Kòrsou
21:10 Partisipashon di Morto
21:15 De Frente ku Lupe
22:15 TBA

07:00 Youth Experience (r)
08:00 2 Mi, Bo, Nos Salú (r)
09:00 Ban Papia di Salú (r)
10:00 Herensia (r)
11:00 Vaye di Alabansa
11:30 Santu Sakrifiso di Misa
13:00 Show Musikal TCFM
16:00 TBA
17:30 Wega di Number Kòrsou
17:45 Sorteo Ekstra
18:00 Before & After Magazine
19:00 FDDK
19:30 Trendz & Eventz (r)
20:00 TeleNotisia
20:30 Partisipashon di Morto
20:35 Otro Kara
21:00 Salú, Speransa pa
Komunidad
22:00 Curaçao Vive

U kunt uw abonnement ook online betalen!

Onze bankrekeningen zijn:

RBC #10031723

BANCO DI CARIBE #81027801

CMB #20651903

COLOFON

Uitgeverij AmigoE (Aruba) N.V.
Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368

Bilderdijkstraat 16
Postbus 323, Oranjestad, Aruba

Directie:
Sigrid Hammelburg
arubadirectie@amigoe.com

Redactie:
Alex Lacle (coördinator)
Linda Reijnders
Mirte de Rozario
Franciska Groen
Bobby Spier
Leanne van Spronsen
arubaredactie@amigoe.com

Administratie:
Zulaika Kelly (abbonementen)
Grecia Willems (advertenties)
adminaruba@amigoe.com

Opmaak:
Zulma Kock
avisoaruba@amigoe.com

Verkoop:
Tiziana La Torre
tlatorre@amigoe.com

Jamey Baire
jbaire@amigoe.com

Distributie:
Zulma Kock, Zulaika Kelly
abbonementaruba@amigoe.com

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag 8.00am-4.30pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank #20651903
Banco di Caribe #81027801
RBC #100031723

Klachten over bezorging?
Mail naar
klachtenaruba@amigoe.com

Het weer

ZONDAG 15 november 2015

Gedeeltelijk bewolkt met wind vanuit het oosten
tussen 40 en 55 km/u

Zonsopgang 06:39	Zonsondergang 18:12
Max. Temp. 33°	Neerslag 20%
Wind 23 km/u Oost	Luchtvochtigheid 67%
UV Index 10 (Extreem)	

ZONDAGNACHT

Gedeeltelijk bewolkt met af en toe wat lichte
regenbuien. Wind tussen 30 en 50 km/u

Maansopgang 09:51	Maansondergang 21:41
Min. Temp. 27°	Neerslag 40%
Wind 39 km/u Oost	Luchtvochtigheid 77%

MAANDAG 16 november 2015

Dicht bewolkt met windvlagen vanuit het oosten
tussen 40 en 55 km/u

Zonsopgang 06:39	Zonsondergang 18:12
Max. Temp. 33°	Neerslag 66%
Wind 40 km/u Oost	Luchtvochtigheid 66%
UV Index 10 (Extreem)	

MAANDAGNACHT

Gedeeltelijk bewolkt met windvlagen vanuit
het oosten tussen 30 en 50 km/u

Maansopgang 10:42	Maansondergang 22:35
Min. Temp. 27°	Neerslag 76%
Wind 35 km/u Oost	Luchtvochtigheid 76%

Dienstdoende huisartsen

Weekenddienst

Huisarts nachtdienst - Oranjestad
Huisartsenpost Hospitaal
527-4580
14 nov. 2015 - Dr. Anthony
15 nov. 2015 - Dr. Jones

Huisarts nachtdienst - San Nicolaas
Centro Medico San Nicolaas
524-8833
14 & 15 nov 2015 -
Dr. Luchmun

Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst San Nicolaas
Botica 4 Centro Medico
584-5794
Apotheek nachtdienst Oranjestad
Botica Trupiaal
583-8560

Aankomsttijden Cruiseschepen

Zondag 15 Nov'15

Mein Schiff 3
06.30 – 23.00
Star Flyer
09.00 – 20.00

sudoku 13 november

SOLUTION:
3 6 5 1 7 9 2 8 4
8 1 4 6 5 2 9 3 7
7 2 9 4 8 3 1 5 6
6 8 2 7 1 5 3 4 9
1 9 3 2 4 8 6 7 5
5 4 7 3 9 6 8 1 2
9 5 1 8 6 7 4 2 3
4 3 6 5 2 1 7 9 8
2 7 8 9 3 4 5 6 1

UNIVERSAL Sudoku Puzzle

Complete the grid so that every row, column and 3x3 box contains every digit from 1 to 9 inclusively.

	5			8	9			
		4		6			5	
7			2				8	4
4	1			9				
			9			2		
				4			9	7
8	9				6			1
	4			7		6		
			8	1			7	

DIFFICULTY RATING: ★★★★★★

Informatie

Centraal Politie	100
Brandweer	911
Politie O'stad	102
Politie San Nicolaas	104
Politie St.Cruz	105
Politie Noord	107
Tipline Politie	11141
Ziekenhuis	527-4000
Dierenarts	585-0400
Elmar centraal	523-7100
Elmar storing	523-7147
WEB Aruba	525-4600
SETAR	582-2116
Taxi (TAS)	587-5900
Taxi (ATT&T)	582-2010
Taxi (PTS)	588-0035
Taxi (Diamond)	587-2300
Kankerbestrijding	582-0412
Stichting SAMBA	582-0903

—Oranjestad—	
Ambulance	582-1234
BGD Oranjestad	527-2782
Veterinaire Kliniek	582-1720
Animal Shelter	582-1623

— San Nicolaas —	
Ambulance	584-5050
Centro Medico	523-8833
BGD San Nicolaas	527-2782
Serlimar	584-5080

— Botica —	
4 Centro Medico	584-5794
Aloë	584-4606
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolaas	584-8186
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Seroe Preto	584-4833
Trupiaal	583-8560

— Mortuaries —	
Ad Patres	584-2299
Aurora	588-6699
Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Olive Tree Oranjestad	582-0000

— Stichtingen —	
Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
Fundacion Respetami	582-4433
Zwanger? Fundacion CIZKA	583-0331
Fundacion Diabetico	593-0507
Arubano	593-4928
Twelve Step Meeting	
AA-NA- AL- ANON- OA	583-8989
Fundacion Amor Pa	568-4739
Prohimo	564-8849
NA Acceptance Group	565-7500
Fundacion Centro Ecologico Aruba	562-4161
Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	588-1010
Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	567-7004

Feestelijke heropening Pontjesbrug zorgt voor veel bekijks

WILLEMSTAD — De officiële heropening van de Koningin Emmabrug werd donderdagmiddag gevierd. Dit gebeurde onder veel belangstelling van bezoekers aan de binnenstad; zowel lokalen, toeristen, als genodigden van het havenbedrijf CPA.

“Men kan zich de teleurstelling voorstellen van de bezoekers aan het eiland die in de twee maanden dat de brug voor renovatie weg was, de brug niet konden bezichtigen. Aangezien de Pontjesbrug als belangrijk nationaal symbool voor Curaçao geldt, zoals dat voor Frankrijk de Eiffeltoren is, is het alsof men naar Parijs gaat en de Eiffeltoren is weg. We zijn blij dat de brug terug is en trots op het resultaat”, aldus CPA-directeur Humberto de Castro. De directeur van de Curaçao Ports Authority was tijdens zijn toespraak ook vol lof over de medewerkers, die zich gedurende de renovatieperiode ‘vol overgave’ hebben ingezet om de dienstverlening van de veerdiensten aan het overstekend publiek tussen Punda en Otrobanda ‘vlekkeloos te leveren’. Dagelijks maken meer dan 10.000 mensen de oversteek via de brug. Zoals bekend werden gedurende de afwezigheid van de Pontjesbrug, intensieve vaarschema’s van de ferry-diensten uitgevoerd door CPA. Ferry-assistent R. Melfor kreeg als erkenning voor zijn inspanningen een aandenken. De coo van het havenbedrijf, Albert Zwueste, geeft dan ook vol trots een overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden en meldt dat de zijanten van de Pontjesbrug reeds geheel zijn voorzien van nieuwe verlichting. De ongeveer 1700 gloeilampen van 20 watt, zijn geheel vervangen door LED-lampjes van een halve watt. “Dit biedt een duurzame

oplossing vanwege energiebesparing en de daaraan gerelateerde kostenverlaging. Maandelijks bedroeg de Aqualectra-rekening ongeveer 6000 gulden. Door de overstap op LED-lampen gaat daar nu 90 procent van de kosten af”, aldus Zwueste. Op de vraag of de gelden die bespaard worden, terug worden gestopt in het onderhoud van de brug, beaamd de coo: “Ja zeker, men beseft soms niet dat de Pontjesbrug veel onderhoud behoeft, puur vanwege het feit dat het dek van hout is, de brug in zeewater ligt, op 17 pontons van staal is geconstrueerd en we hier met harde klimatologische omstandigheden te maken hebben.” Zwueste licht toe dat reeds drie pontons flink onder handen zijn genomen door middel van straling (reiniging middels kogelstralen, red.), waarop men deze van een nieuwe coating heeft voorzien. “Volgend jaar zullen nog zeven pontons op deze wijze worden aangepakt”, aldus Zwueste.

Houtsoort

Hij laat verder weten dat men ‘geheel binnen het budget van 500.000 gulden voor de renovatie is gebleven’. “De houtsoort die men nu heeft gebruikt voor het loopdek, is beukenhout. De laag daaronder betreft de houtsoort ‘Radiata Pine’ ofwel ‘geacetyleerd’ hout (een chemisch bewerkte houtsoort, door acetylering van snelgroeiend naaldbout dat in niet-tropische streken groeit, red.). “Dit hout wordt

in de oven gedroogd waarbij vocht onttrokken wordt en er zuur/azijn wordt toegevoegd dat in de celwanden trekt. Hiermee wordt deze houtsoort duurzaam gemaakt en krijgt het hout kenmerken van (tropisch) hardhout”, aldus Zwueste. Door het acetyleren wordt het hout ongeveer 30 procent harder en neemt het minder vocht op. Door de chemische behandeling krijgen ook schimmels minder kans om het hout aan te tasten, en krimpt en zwelt het in geringere mate. Verder is geacetyleerd hout beter bestand tegen UV-straling, en blijft de kleur beter behouden onder invloed van zonlicht. “Het oude loopdek bestond zoals bekend, voorheen uit de Azobe-houtsoort. Een prachtige hardhoutsoort maar omdat voorheen het water bleef liggen – dit omdat onder het loopdek dakbedekking (een rubberen laag, red.) was aangebracht bedoeld voor bescherming –, kon het water niet weg. Hoe sterk een houtsoort ook moge zijn, geen enkele houtsoort is bestand tegen langdurig stilstaand water wat het rottingsproces in de hand werkt. Aangezien nu onder het loopdek een membraan (‘een vlies’) is aangebracht, als extra laag tussen de top- en constructielaag, zal er nu sprake zijn van de nodige ventilatie. Dit omdat deze membraan van boven water tegenhoudt, maar van onderen wel lucht doorlaat”, aldus Zwueste. Bij de officiële heropening van de brug, die ook liefkozend de ‘Swinging Old Lady’ wordt genoemd, werd meermaals bij het cruciale belang van de brug – door haar 127 jaar van bestaan – stilgestaan. De Emmabrug heeft

De brug wordt aan beide zijden voorzien van anti-sliplagen - op de foto zijn de donkere gedeelten te zien - die deze week gereed zullen zijn. Personen met gladde zolen kunnen langs de railing op een veilige oversteek rekenen bij regen.

behalve voor de essentiële verbinding van de stadsdelen Punda en Otrobanda, ook gezorgd voor een handelbedrijvigheid op Curaçao en voor een verdere ontwikkeling van de haven. Zo werd ook meermaals benadrukt dat de Pontjesbrug – een onderneming van de zakenman en VS-consul Leonard Burlington Smith – jaarlijks nog vele toeristen trekt. Een bezoeker aan het Curaçao Maritiem

Museum zal stevast de uitleg krijgen dat toen waarnemend gouverneur Solomon Cohen Henriquez namens de zieke gouverneur Van den Brandhof, op 8 mei 1888 de brug ‘Koningin Emma der Nederlanden’ opende, L.B. Smith niet kon vermoeden wat voor een grote invloed zijn houten constructie voor de komende generaties zou krijgen ‘op het sociale en economische leven van Curaçao’.

Demissionair minister van Economische Ontwikkeling, Stanley Palm (Pais), neemt een kijkje op de brug. Hij krijgt hierbij uitleg van CPA-coo Albert Zwueste (l) en CPA-directeur Humberto de Castro.

Meeste aanvragen voor vestigingsvergunningen afgerond

WILLEMSTAD — Het ministerie van Economische Ontwikkeling heeft in de periode januari tot en met september in totaal 2360 vergunningaanvragen gekregen voor bedrijven die zich op het eiland willen vestigen of van vergunning moesten wisselen.

Van de 2360 vergunningsaanvragen zijn 2183 verwerkt. Dat komt neer op 92,5 procent van alle aanvragen. De vestigingsvergunningen die zijn aangevraagd variëren van vergunningen voor ‘onshore’ (1385 aanvragen) en ‘offshore’ (888 aanvragen) bedrijven tot vergunningen voor ondernemingen die een E-Zone status (87 aanvragen) willen krijgen.

Het ministerie van Economische Ontwikkeling heeft nog 177 aanvragen voor ‘onshore’

bedrijven in behandeling. Deze aanvragen zijn nog in behandeling vanwege het moratorium voor toko’s en minimarkten. Ook is het ministerie in afwachting van informatie die de cliënten moeten verstrekken. Alle aanvragen voor ‘offshore’ bedrijven en bedrijven die een E-Zone status willen, zijn verwerkt.

Digitalisering

Het ministerie van Economische Ontwikkeling is al een

tijdje bezig met een digitaliseringstraject voor economische vergunningen. Dit traject bevindt zich in verbeterde status. Voor een tweetal vergunningen loopt een pilotproject. Later zullen ook de andere vergunningsvormen bij het pilotproject worden betrokken. De eerste fase van het digitaliseringstraject moet in het laatste kwartaal van 2015 zijn afgerond.

Door vergunningen digitaal te behandelen en te versturen krijgt de ontvanger zijn vergunning sneller en bespaart het ministerie van Economische Ontwikkeling tijd en geld.

MFK start met enquête

Economische ministerspost blijft struikelblok

WILLEMSTAD — De portefeuille van Economische Ontwikkeling blijft een struikelblok voor een formatieopgave van oppositiepartij PAR met de voormalige coalitiepartijen PS, Pais, PNP en onafhankelijk Statenlid Glenn Sulvaran. De PAR eist naleving van een eerdere toezegging van Pais dat zij de portefeuille van Economische Ontwikkeling toebedeeld zal krijgen. Pais houdt er echter aan vast dat tijdens een nieuwe formatieronde alle portefeuilles op tafel moeten komen en dat er nu nieuwe onderhandelingen moeten plaatsvinden.

Inmiddels is MFK ook met een enquête begonnen via het Twitter-account van partijleider Gerrit Schotte met de vraag: Nieuwe verkiezingen nu, of Regering lappen? Volgens PS-fractieleider Melvin ‘Mac’ Cijntje is er een tweede formatieronde achter de schermen gaande. De ‘aangesterkte’ MFK-fractie wil volgens Cijntje ook een coalitie vormen. “Waarom heb je anders nu die vijf zetels in de Staten nodig als je uit bent op vervroegde verkiezingen?” MFK maakte donderdag bekend dat Sithree van Heydoorn de opvolger is van Monique Koeyers-Felida, die wegens gezondheidsredenen in Nederland verblijft. Het was de bedoeling dat de huidige coalitiepartijen vanochtend een intentieverklaring zouden ondertekenen. In deze verklaring zouden de twaalf Statenleden van PS, Pais, PAR, PNP en onafhankelijk Statenlid Glenn Sulvaran aangeven dat zij bereid zijn om met elkaar om de tafel te gaan zitten om een nieuwe regering te vormen. Het document werd donderdag besproken door alle betrokken partijen, waarna het bestuur en de partijraad van

Pais zich in de avonduren over het document hebben gebogen. Tijdens de vergadering gaven zowel bestuur als partijraad groen licht voor ondertekening van het document. Alle partijen hadden vrijdag het document moeten ondertekenen. Een laatste struikelblok zou nog steeds de portefeuille van Economische Ontwikkeling zijn, die op dit moment ressorteert onder demissionair minister Stanley Palm van Pais. De PAR hecht waarde aan deze zware portefeuille en eist een of andere toezegging vanuit de coalitiepartijen. Maar Pais is van mening dat zij geen portefeuille meer heeft, aangezien het kabinet al ontslag heeft ingediend. De verdeling van de poppetjes moet in een nieuwe formatieronde aan bod komen. In een reactie stelt PAR-onderhandelaar David Dick dat de positie van zijn partij bekend is. “Wij hebben vanaf vorige week zondag aangegeven waar onze voorkeur naar uitgaat. Wat wij willen is dat er duidelijkheid komt over onder meer de post van Economische Zaken, maar ook andere punten die in de komende negen maanden aan

bod moeten komen. Wij willen voorkomen dat wij of onze mogelijke toekomstige partners elkaar in de toekomst zullen gaan verrassen.” Dick kon vrijdag niet aangeven of de Statenleden de intentieverklaring zouden gaan tekenen. “Wij zijn nu aan het wachten. Of op de grootste partij, Pueblo Soberano (PS), of tot de informateur contact met ons opneemt. Als partij vinden wij dat je te allen tijde het (informatie)proces onder leiding van de gouverneur moet respecteren.” Terwijl dit proces nog loopt, heeft gouverneur Lucille George-Wout huidig premier Bernard ‘Ben’ Whiteman (PS) als informateur aangewezen. Hij krijgt als opdracht mee om na te gaan of bij de partijen de bereidheid bestaat om op de kortst mogelijke termijn een kabinet te vormen dat kan steunen op een meerderheid in de Staten. Whiteman heeft tot maandag de tijd gekregen om weer te rapporteren aan de gouverneur. De beslissing om een informateur aan te stellen volgt op de consultatieronde van de gouverneur met de ondervoorzitter van de Raad van Advies, de voorzitter van de Staten en de fractieleiders in het parlement. Ook heeft de gouverneur gesproken met enkele maatschappelijke organisaties, die hun visie op de ontstane politieke situatie konden geven. Volgens een persbericht van het Kabinet van de Gouverneur geven de consultaties aanleiding

‘om nader te onderzoeken of het, op basis van de huidige samenstelling van de Staten, tot de mogelijkheden behoort om te komen tot de vorming van een kabinet dat kan steunen op een meerderheid in de Staten’. “Daarbij zijn nadrukkelijk overwegingen meegegeven ten aanzien van een continuïteit in het bestuur en het belang dat een aantal belangrijke kwesties op financieel en sociaal-economisch gebied tot besluitvorming wordt gebracht, mede geleid op de processen die in dit verband reeds in gang zijn gezet. Tevens wordt daarbij in aanmerking genomen dat in de tweede helft van 2016 reguliere verkiezingen worden voorzien.” Vanuit de oppositiefracties wordt nu al kritiek geleverd op de gesprekken die gevoerd worden om tot afspraken te komen voor een nieuwe coalitie. Zo stelt MFK-Statenlid Gilmar ‘Pik’ Pisas dat er oneigenlijke druk wordt uitgeoefend op de PAR om bij de onderhandelingen aan te schuiven. Doet de gele partij dit niet, dan zal de politiek leider van de partij volgens Pisas met flinke kritiek vanuit ‘gevestigde maatschappelijke groeperingen’ te maken krijgen. Aan de andere kant geeft MAN-voorzitter Gassan Danawi aan dat zijn partij sowieso niet zal meehelpen om een nieuwe regering te vormen. De blauwe partij is van mening dat er nu verkiezingen moeten komen. Een optie die gezien de laatste ontwikkelingen zeker nog niet van tafel is.

Meubels en materiaal voor kinderopvang

De kinderen van Stewies zijn de koning te rijk met de nieuwe spellen.

WILLEMSTAD — Jaarlijks wordt bij tientallen scholen in Nederland de complete inventaris vervangen. De schoolmeubels verkeren vaak nog in goede staat en bij het niet vinden van een nieuwe gebruiker worden ze vernietigd. Zonde, zo vindt de Nederlandse onderneming SendCaribe.

Het bedrijf weet dat veel Curaçaose scholen en kinderopvanginstituten zitten te springen om meubilair en spelmateriaal en besloot vraag en aanbod bij elkaar te brengen. De kinderen van Stewies Kinderopvang

werden onlangs verblijd met nieuw meubilair en tal van spelletjes. “Op Curaçao is geen goed schoolmeubilair te koop, behalve via een dure verkooporganisatie die een monopoliepositie heeft” aldus

Liselore van Stewies. “De Nederlandse basisschool OBS Erasmus heeft nu zijn ‘oude’ schoolmeubilair aan ons gedoneerd, alsook veel spelmateriaal. SendCaribe heeft vervolgens de hele actie georganiseerd, wat bestond uit het ophalen van het meubilair bij de school, het verpakken van een en ander en het vervoer in een container naar Curaçao. Zo zijn wij enorm geholpen!”

Schending luchtruim Venezuela bevestigd

WILLEMSTAD/CARACAS — Een vliegtuig van de Amerikaanse defensie, een Dash-8 – uitgerust om drugstransporten binnen de regio te identificeren en te bestrijden – heeft wel degelijk vorige week vrijdag vanuit de FOL-basis op luchthaven Hato het luchtruim van Venezuela geschonden. Dit was echter onbedoeld, aldus een woordvoerder van het consulaat-generaal op het eiland tegenover de Amigoe. Inmiddels is door de Venezolaanse regering ook een protestbrief ingediend bij de Verenigde Staten. De schending vond dus plaats tijdens drugsbestrijdingsmis-

sies conform de overeenkomst met het Amerikaanse drugsbestrijdingscentrum Forward Operating Location (FOL), maar dit kwam door een fout in het navigatiesysteem, aldus de woordvoerder. Tevens is er contact geweest met de Venezolaanse regering hierover. Venezuela neemt de schending zoals altijd hoog op. De Venezolaanse minister van Defensie, Vladimir Padrino, was woedend over het feit dat het vliegtuig tot twee keer toe een halfuur het luchtruim boven de archipel Los Monjes heeft geschonden. Volgens hem leek het op een verkenningssmissie. In een interview

met de staatszender *Telesur* zei Padrino dat andere Amerikaanse verkenningsvliegtuigen en militaire transportvliegtuigen ook dicht in de buurt van Venezuela hebben gevlogen in de afgelopen dagen.

Venezuela heeft over de schending inmiddels wel officieel bij de VS geprotesteerd, aldus de *Agencia Venezolana de Noticias*. President Nicolás Maduro kondigde eerder ook al aan in de media een aanklacht te zullen indienen bij de Verenigde Naties. Het is niet duidelijk of dat is gebeurd. De protestbrief is afge-

lopen dinsdag wel door de Venezolaanse viceminister Alejandro Fleming ingediend bij de zaakgelastigde van de VS in Venezuela, Lee McClenny. De coördinaten en de gegevens van de militaire inmening zijn in de brief opgenomen en er wordt een officiële verklaring geëist over de gebeurtenissen die hebben geleid tot de schending van de territoriale soevereiniteit van Venezuela, blijkt uit de nota van het Venezolaanse ministerie van Buitenlandse Zaken. De VS hebben hierop de schending toegegeven, meldt Agencia Venezolana de Noticias.

Aanslagen Parijs ‘Het is heel beangstigend’

Foto: AFP

Premier Mark Rutte kondigde aan dat maandag de vlaggen halfstok gaan bij alle overheidsgebouwen in het land.

PARIS — “Het is hier heel rustig op straat. De autoriteiten in Parijs hebben aangeraden binnen te blijven. Dat doet niet iedereen, maar de meesten wel. Het is heel beangstigend. Vooral ook omdat de aanslagen zo onsamenhangend zijn. Het kan overal gebeuren. We waren uit eten geweest en net terug in ons hotel toen het hier vlakbij gebeurde”, zegt de Amsterdamse Yvet Anna.

Ze is dit weekeinde met haar gezin en moeder in Parijs om haar verjaardag te vieren. Haar moeder werd vandaag precies tachtig jaar geleden geboren in de wijk, vlakbij de plek waar nu de aanslagen waren. Het plan is om zondag terug te gaan naar Nederland, maar het is niet duidelijk of dat gaat lukken.

Italië verscherpt maatregels tegen terrorisme

ROME — De Italiaanse regering heeft de maatregelen gericht tegen terrorisme na de aanslagen in Parijs aanzienlijk verscherpt. Onder meer het aantal politiemensen dat op straat toezicht houdt, is flink verhoogd. Ook kan het leger worden ingezet, aldus minister van Binnenlandse Zaken Angelino Alfano volgens persbureau Ansa.

Onder andere de luchthavens, de stations, de ambassades, de kerken en de belangrijke monumenten worden permanent bewaakt. Ook aan de grenzen, met name met Frankrijk, zijn de controles verscherpt. Rome wordt vanwege de aanwezigheid van het Vaticaan binnen zijn grenzen echter gezien als de plek die het meeste gevaar loopt een doelwit van een aanslag te zijn. Op 8 december roept paus Franciscus het Heilige Jaar uit, een kerkelijke gebeurtenis die tot november volgend jaar duizenden gelovigen naar Rome lokt. Premier Matteo Renzi en zijn minister van Binnenlandse Zaken Alfano bespraken vanochtend welke extra maatregelen na de Parijse aanslag nodig zijn. “Toen zij Frankrijk hebben getroffen, hebben zij de hele mensheid getroffen”, aldus Renzi na afloop.

Pistorius begint met taakstraf

JOHANNESBURG — Oscar Pistorius is vandaag in Pretoria begonnen met zijn taakstraf. Dit is een van de voorwaarden waaronder hij vorige maand vervroegd uit de gevangenis in Zuid-Afrika werd vrijgelaten.

De bekende 28-jarige gehandicapte atleet bracht begin 2013 zijn vriendin Reeva Steenkamp met enkele pistoolschoten om het leven. Hij vuurde de schoten af door de deur van de badkamer. Zelf heeft hij steeds volgehouden dat hij in de veronderstelling verkeerde dat zich een inbreker in de badkamer schuilhield. De voormalige paralympische atleet mocht vorige maand de gevangenis verlaten omdat hij een vijfde van zijn straf had uitgezeten. De rest mag hij in huisarrest doorbrengen. Hij kreeg in 2014 van de rechter vijf jaar wegens dood door schuld. Het is niet bekend wat zijn taakstraf precies inhoudt. Bij het gerechtshof in Bloemfontein loopt nog een hoger beroep tegen Pistorius. De uitspraak daarvan wordt eind november verwacht.

neerleggen.” Volgens Yvet is er veel onduidelijkheid. “De Parijse politie twittert wel en ze hebben speciale informatienummers gegeven voor toeristen, maar die kloppen niet. Ook de Nederlandse ambassade was onbereikbaar. Ik kreeg een bandje dat ze pas maandag weer open zijn. En dat terwijl de noodtoestand hier is afgekondigd.”

Nederland in shock Drie Nederlanders, twee mannen en een vrouw, zijn gewond geraakt bij de aanslagen in Parijs. Een van hen is lichtgewond, de andere twee zijn zwaargewond. De bewaking van de Nederlandse grenzen, luchthavens en treinstations is opgeschaald en geïntensiveerd. NOS en RTL zonden vandaag al de hele dag live uit over de gebeurtenissen in Parijs. Bij de Franse ambassade in Den Haag werden bloemen gelegd, Kamerleden reageerden diep geschokt, zo ook de koning. “Met het Franse volk rouwen wij om de slachtoffers. Met het Franse volk blijven wij standvastig de vrijheid verdedigen tegen hen die haar met terreur proberen te ondermijnen”, aldus Willem-

Alexander op Facebook. Premier Mark Rutte kondigde aan dat maandag de vlaggen halfstok gaan bij alle overheidsgebouwen in het land. Hij riep ook iedereen op de kalmte en eensgezindheid te bewaren. “Ons beste antwoord aan deze barbaren is dat we ons niet uit elkaar laten spelen. We laten ons niet intimideren. Geweld en extremisme zullen nooit winnen van vrijheid.” Nederlandse moslims, verenigd in het Contactorgaan Moslims en Overheid (CMO), hebben de aanslagen scherp veroordeeld. Ze spreken van ‘barbaarse, laffe, onmenselijke terreuraanslagen tegen de Franse samenleving en in feite de gehele mensheid’. Buitenlandse Zaken heeft vandaag het reisadvies naar Frankrijk aangepast. In het land geldt de noodtoestand en zijn de grenscontroles verscherpt. Reizigers moeten hun paspoort of ID-kaart altijd op zak hebben en altijd de aanwijzingen van de autoriteiten opvolgen, staat te lezen op de reisadviezen-website. Demonstraties en samenscholingen in Parijs, de voorsteden van de hoofdstad en in andere grote Franse steden kan men beter mijden, zegt BuZa.

Zeker 5 doden bij proefrit TGV

Foto: AFP

STRAATSBURG — Bij een ongeluk met een TGV, een Franse hogesnelheidstrein, zijn vandaag zeker vijf doden gevallen. De TGV ontspoorde tijdens een proefrit vlak bij Straatsburg. De trein is in brand gevlogen, zo meldt de krant Le Parisien. De locomotief van de TGV is in het Marne-Rijnkanaal beland. Er zijn vooraansnog geen aanwijzingen voor een verband met de aanslagen van Parijs.

303 mensen gepakt voor kinderporno

DEN HAAG — Bij een internationale operatie tegen kinderporno zijn 303 mensen opgepakt. De rechercheurs hebben 106 slachtoffers achterhaald. Dat meldde de Europese politiedienst Europol,

die in Den Haag is gevestigd. De Nederlandse politie was ook bij de actie betrokken, maar het is niet bekend hoeveel mensen in Nederland zijn gearresteerd. De actie is tussen 29 juni en 23 oktober

uitgevoerd. Behalve Nederland deden ook de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Colombia, Zwitserland, Zuid-Korea en de Verenigde Arabische Emiraten mee.

EXECUTORIALE OPENBARE VERKOOP

Op **donderdag 3 december 2015** des namiddags om 14.00 uur, zal in de vergaderzaal van de “Aruba Surfside Marina”, L.G. Smith Boulevard 7, Oranjestad, Aruba, ten overstaan van notaris mr M.J.C. Tromp of haar plaatsvervanger, de executoriale verkoop, als bedoeld in artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba casu quo als onherroepelijk gemachtigde bedoeld in artikel 1203 (oud Burgerlijk Wetboek van Aruba), bij opbod en daarop volgende afmijning worden gehouden van:

een perceel eigendomsgrond, groot 2.964 m2, gelegen te Cumana in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba, **Eerste Afdeling Sectie P nummer 2433**, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als **“Cumana 44”**; inzetprijs: Afl. 1.794.000,==.

De veilcondities zullen 8 dagen voor de verkoopdatum ter inzage liggen ten kantore van voornoemde notaris.

De executant behoudt zich het recht voor, de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting de reden(en) daartoe te noemen.

Tot en met 18 november 2015 kan onderhands op het te executeren registergoed worden geboden bij een aan voornoemde notaris mr M.J.C. Tromp gericht geschrift.

Bieders dienen terstond een bankgarantie te overleggen en in het bezit te zijn van een geldig identiteitsbewijs.

Notariskantoor mr M.J.C. Tromp
Santa Cruz 35
Tel: 5853500/5857900
Fax: 5854222
Email:
veiling@notaristromp.com/auction@notaristromp.com

EXECUTORIALE OPENBARE VERKOOP

Op **vrijdag 11 december 2015** des namiddags om 14.00 uur, zal in het auditorium van de Kamer van Koophandel en Nijverheid Aruba, ten overstaan van notaris mr M.J.C. Tromp of haar plaatsvervanger, de executoriale verkoop, als bedoeld in artikel 3:268 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba casu quo als onherroepelijk gemachtigde bedoeld in artikel 1203 (oud Burgerlijk Wetboek van Aruba), bij opbod en daarop volgende afmijning worden gehouden van:

een perceel eigendomsgrond, groot 727 m2, gelegen aan de Rudolf Arendsstraat in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba, **Eerste Afdeling Sectie N nummer 307**, met het daarop gebouwde, plaatselijk bekend als **“Rudolf Arendsstraat 42”**; inzetprijs: Afl. 416.000,==.

De veilcondities zullen 8 dagen voor de verkoopdatum ter inzage liggen ten kantore van voornoemde notaris.

De executant behoudt zich het recht voor, de veiling uit te stellen en op te houden zonder de verplichting de reden(en) daartoe te noemen.

Tot en met 26 november 2015 kan onderhands op het te executeren registergoed worden geboden bij een aan voornoemde notaris mr M.J.C. Tromp gericht geschrift.

Bieders dienen terstond een bankgarantie te overleggen en in het bezit te zijn van een geldig identiteitsbewijs.

Notariskantoor mr M.J.C. Tromp
Santa Cruz 35
Tel: 5853500/5857900
Fax: 5854222
Email:
veiling@notaristromp.com/auction@notaristromp.com

Euro

Positief

AMSTERDAM — Op de Europese aandelenmarkten is in stijl een einde gekomen aan de slechtste beursweek sinds september. Zorgen om de wereldeconomie en onzekerheid over een mogelijke renteverhoging in de Verenigde Staten volgende maand leidden opnieuw tot stevige koersverliezen. In Amsterdam sloot de toonaangevende AEX-index 1,4 procent lager op 453,55 punten. Ten opzichte van vorige week vrijdag komt dat neer op een verlies van 3,5 procent. De MidKap zakte 1 procent tot 675,34 punten. Op de beurzen in Londen, Frankfurt en Parijs gingen de hoofdgraadmeters tot 1 procent omlaag. De sterkste daler in de AEX was Boskalis. De baggeraar en maritiem dienstverlener liet in een handelsbericht weten een goed derde kwartaal te hebben gehad, maar stelde toch teleur door te blijven hameren op de lastige marktomstandigheden. Het aandeel verloor 4,8 procent. Bij de middelgrote fondsen voelde SBM Offshore de druk van de opnieuw dalende olieprijsen. De leverancier van boor- en opslagschepen aan olie- en gasproducenten was de sterkste daler in de MidKap met een verlies van 4,2 procent. Galapagos volgde met een min van 3,4 procent. Flow Traders (plus 4 procent) was de sterkste stijger in de MidKap. In Zürich werd Syngenta meer dan 5 procent meer waard. Na de Amerikaanse branchegenoot Monsanto heeft nu het Chinese staatsbedrijf ChemChina zijn zinnen gezet op de Zwitserse zadenhandelaar. Syngenta zou een eerste bod van circa 39 miljard euro echter hebben geweigerd. De euro was 1,0725 dollar waard, tegen 1,0769 dollar bij het Europese slot op donderdag. De prijs van Amerikaanse olie zakte 2,7 procent tot 40,65 dollar per vat. Brentolie werd 0,7 procent goedkoper en werd verhandeld voor 43,76 dollar per vat.

Wall Street

Negatief

NEW YORK — De Amerikaanse aandelenmarkten sloten gisteren een toch al beroerde beursweek af met nog meer verliezen. Een tegenvallend cijfer over de detailhandelsverkopten in oktober, bovenop een aantal zwakke kwartaalberichten van winkelbedrijven de afgelopen dagen, drukte het sentiment. De Dow-Jonesindex van dertig toonaangevende beursfondsen stond een kleine drie kwartier voor het scheiden van de markt 1 procent lager op 17.280 punten. De bredere S&P 500 zakte 0,9 procent tot 2027 punten. De technologiegraadmeter Nasdaq leverde 1,2 procent in en kwam op 4944 punten. Voorbeurs bleek dat de Amerikaanse detailhandel afgelopen maand maar 0,1 procent meer omzet heeft behaald dan in september. Economen rekenden op een sterkere groei. Het tegenvallende cijfer wordt gezien als een veeg teken voor de belangrijke feestdagenperiode die voor de deur staat. Winkelbedrijf JC Penney zakte meer dan 17 procent. Concurrent Nordstrom, die een dag eerder al terrein verloor na zwaar teleurstellende resultaten, kelderde ruim 16 procent. Bij de hoofdfondsen hield Wal-Mart de schade beperkt tot 0,8 procent. Cisco Systems werd hard gestraft voor een tegenvallende prognose bij de kwartaalcijferpresentatie donderdag nabuurs, en verloor ruim 6 procent aan beurswaarde. Andere grote verliezers in de Dow waren sportschoenmaker Nike en doe-het-zelfketen Home Depot, met verliezen rond de 3 procent. Chemiereus Dupont en machinebouwer Caterpillar presteerden het beste met winsten van 1,7 en 1,2 procent.

Portugese miljardenorder voor Airbus

TOULOUSE — De Portugese luchtvaartmaatschappij TAP heeft meer dan vijftig nieuwe vliegtuigen besteld bij Airbus, Het gaat om toestellen voor zowel korte als lange routes, met een gezamenlijke cataloguswaarde van bijna 8 miljard euro, meldde Airbus vrijdag.

TAP wil veertien toestellen hebben van het type A330-900neo. Dat zijn vliegtuigen die geschikt zijn voor intercontinentale vluchten. Die order komt overigens wel in de plaats van een eerdere bestelling voor twaalf A350-900's. De A330's bieden plaats aan meer passagiers. Daarnaast heeft TAP 39 vliegtuigen besteld van het type A320neo, te gebruiken voor korte tot middellange vluchten. De vloot van de Portugese luchtvaartmaatschappij bestaat al volledig uit Airbus-vliegtuigen. Met de nieuwe toestellen wil TAP zijn vloot de komende jaren verjongen. Ze leveren een besparing op de brandstofkosten op omdat ze flink zuiniger zijn dan de oudere vliegtuigen waarvoor ze in de plaats komen, aldus topman Fernando Pinto. De nationale luchtvaartmaatschappij van Portugal heeft ruimte om te inves-

Foto: Shutterstock

De Portugese luchtvaartmaatschappij TAP vliegt al met de Airbus A320, maar heeft meer vliegtuigen nodig. Onder andere de nieuwste A330-900neo.

teren in vlootvernieuwing dankzij investeerder Atlantic Gateway. Die heeft sinds deze week een meerderheidsbelang in het bedrijf, dat daarvoor in staatshan-

den was. TAP maakt geen deel uit van een grote luchtvaartgroep als Air France-KLM, Lufthansa of IAG en heeft dan ook moeite zich staande te houden in de zeer

zware concurrentieslag die momenteel in de Europese luchtvaartbranche woedt. Buiten Europa vliegt het bedrijf vooral op bestemmingen in Latijns-Amerika.

Chinese munt klaar voor valutamandje IMF

WASHINGTON — De Chinese yuan lijkt klaar om toe treden tot het clubje van belangrijke wereldwijde valuta van het Internationaal Monetair Fonds (IMF). Medewerkers van het IMF hebben een positief advies uitgebracht. Naar verwachting stemt het bestuur van het fonds later deze maand in met de maatregel.

Het IMF heeft een speciaal mandje met valuta's dat de waarde van de zogeheten speciale trekkingsrechten (SDR's) bepaalt. Die SDR's vormen als het ware de munteenheid die het IMF hanteert voor het betalingsverkeer met zijn lidstaten. IMF-topvrouw Christine Lagarde bracht het positieve advies via een verklaring naar buiten. De waarde van de IMF-munt wordt nu nog bepaald op basis van de Amerikaanse dollar, de euro, de Japanse yen en de Britse pond. In China is positief gerea-

geerd op het nieuws. Volgens de Chinese centrale bank is de toetreding van de yuan zowel goed voor China als voor de rest van de wereld. De medewerkers van het IMF hebben onder meer vastgesteld dat de yuan inmiddels veel wordt gebruikt voor internationale transacties en dat de munt op grote schaal wordt verhandeld op de valutamarkten. Dat zijn belangrijke criteria voor opname in het IMF-mandje. De Chinese overheid besloot enkele maanden terug om de waarde van de yuan sterker te koppelen aan ontwikke-

Foto: Shutterstock

Het 'IMF-mandje' bestaat nu nog uit de dollar, de euro, de yen en de pond. De yuan kan binnenkort hieraan worden toegevoegd.

lingen in de markt. De munt zakte vervolgens in korte tijd flink in waarde en dat zorgde voor veel onrust op de fi-

nanciële markten. Het IMF noemde het nieuwe wisselkoersmechanisme echter een welkome stap.

Nederlandse dochter VLM Airlines failliet

ANTWERPEN — De Nederlandse dochtermaatschappij van het Belgische vliegbedrijf VLM Airlines is failliet. Daardoor verliezen 75 werknemers hun baan. In eigen land gaat VLM in de kosten snijden. Dat heeft persbureau Belga vernomen van directie en vakbonden.

De Nederlandse tak van VLM biedt vluchten aan tussen Rotterdam en Hamburg. Die worden volgens het bedrijf wel gewoon voortgezet. Het Belgische luchtvaartbedrijf, dat zelf zijn thuisbasis op de luchthaven van

Antwerpen heeft, ziet zich genoodzaakt te bezuinigen om volgend jaar weer winstgevend te worden. Directeur Steve Blair van VLM zei tegen Belga te hopen dat in ieder geval een deel van de mensen die in

Nederland hun baan verliezen, in Antwerpen aan de slag kan. Daar ziet de situatie er wel 'rooskleurig' uit, mits de Belgische vakbonden snel instemmen met besparende maatregelen. VLM biedt sinds 1993 regionale lijndiensten aan naar met name zakelijke bestemmingen. Ook Schiphol stond enkele jaren op het programma. Eind 2007 werd het bedrijf overgenomen door Air France-KLM, die het onder

een dak bracht met de Ierse regionale dochtermaatschappij CityJet. Air France-KLM verkocht CityJet vorig jaar aan de Duitse investeerder Intro Aviation, die gespecialiseerd is in het 'opknappen' van luchtvaartbedrijven met problemen. VLM werd verzelfstandigd en verkocht aan het eigen management. In België werken circa 150 mensen voor de maatschappij.

IT-ondernemer pleit voor cybercommissaris

DELFT — Nederland zou een speciale commissaris moeten aanstellen voor de bewaking van de digitale infrastructuur, vindt IT-ondernemer Ronald Prins. De mededirecteur van Fox-IT, een van de grootste computerbeveiligingsbedrijven van Nederland, deed die oproep vandaag in Het Financieele Dagblad.

Het gaat hem vooral om de gevolgen van het Internet of Things, het aansluiten van ontelbare apparaten op internet. Dat maakt de samenleving kwetsbaar voor cybercriminelen.

Prins noemde ook de komst van zelfrijdende auto's als argument om op een andere manier na te gaan denken over het verzamelen van data en de bevoegdheden van opsporingsdiensten om misbruik aan te pakken.

"Ik ben bang dat we net als bij de watersnoodrampen pas in actie komen als het te laat is", zei hij in een interview in de krant. "We hebben een deltacommissaris voor de dijken. Die man heeft een budget van een miljard euro per jaar met een mandaat waarmee hij dwars door alle ministeries heen zaken kan regelen. We hebben een cybercommissaris nodig met dezelfde bevoegdheden voor het beveiligen van internet."

Foto: Shutterstock

Steeds meer huishoudelijke apparaten (tv, alarminstallatie, koffiezetapparaat, verlichting) kunnen op het internet aangesloten worden. Voor IT-ondernemer Ronald Prins genoeg reden om zijn zorgen te uiten.

Eerste KLM-Dreamliner geland op Schiphol

SCHIPHOL — Op Schiphol is vanochtend de eerste Boeing 787 Dreamliner van KLM geland. Het toestel komt rechtstreeks uit de fabriek in Seattle.

In verband met de aanslagen in Parijs werd aan de mijlpaal door het bedrijf wel iets minder aandacht besteed dan de bedoeling was. KLM zou de landing zelf ook live uitzenden via het internet, maar zag daar uit blijk van respect vanaf. Een woordvoerder liet in een toelichting weten dat KLM de ontwikkelingen rondom de aanslagen nauwgezet volgt. Geplande vluchten naar Frankrijk gaan voorlopig gewoon door. Het nieuwe vliegtuig moet komende dagen de hangar in voor de laatste checks van KLM. Op 22 november kunnen belangstellenden

tegen betaling mee op drie 'welkomstvluchten' van een uur. Tijdens die rondvluchten worden alle snufjes aan boord belicht. Vanaf maandag 23 november gaat de Dreamliner vliegen op vluchten naar Abu Dhabi en Bahrein. KLM is niet de eerste Nederlandse luchtvaartmaatschappij met het revolutionaire toestel. TUI (voorheen Arke) nam zijn eerste Dreamliner al ongeveer anderhalf jaar geleden in ontvangst. KLM heeft 21 Dreamliners besteld. Het tweede komt nog voor het eind van het jaar. De rest volgt in de komende jaren. De vliegtuigen vervangen met name de MD11-toestellen van KLM. De Dreamliner is een stuk zuiniger, stiller en milieuvriendelijker dan de huidige KLM-vloot. Ook is hij goedkoper in onderhoud.

'Bierfusie financieel risico voor AB InBev'

NEW YORK — Anheuser-Busch InBev, 's werelds grootste bierbrouwer, loopt een 'aanzienlijk' financieel risico met de overname van zijn grootste rivaal SABMiller. Dat schrijft kredietbeoordelaar Standard & Poor's (S&P) in een gisteren gepubliceerd rapport over de in België gevestigde multinational.

AB InBev bracht deze week een formeel bod van omgerekend 100 miljard euro uit op SABMiller, het moederbedrijf van Grolsch. Bijna driekwart van dat bedrag moet met leningen bijeen worden gebracht. Daardoor neemt de schuld van de onderneming fors toe. Om die reden beschouwt S&P langlopende leningen van AB InBev voorlopig als een iets riskantere investering. Met een rapportcijfer van A-, een stapje lager dan voorheen, acht de firma

het risico dat investeerders lopen in schuldpapier van het bierconcern echter nog altijd zeer klein. Bovendien voorziet S&P dat het fusiebedrijf genoeg gaat verdienen om de schuld redelijk snel af te bouwen. Daarbij wijst de kredietbeoordelaar er ook op dat de activiteiten van de twee brouwers goed op elkaar aansluiten en zorgen voor een sterke geografische spreiding. Daarnaast weet AB InBev doorgaans snel te profiteren van overnames. Door de bierfusie ontstaat met afstand de grootste brouwer te wereld. De huidige nummer drie Heineken schuift een plekje op, maar ziet de achterstand op de marktleider wel heel groot worden. De deal moet overigens nog worden goedgekeurd door toezichthouders. Dat gaat naar verwachting lang niet overal zonder slag of stoot.

Aruba Heart Foundation
"bo curazon ta den bo man"

Stadionweg #11 582-HART

NEW YORK				AMSTERDAM			
	13-Nov				13-Nov		
DOW JONES	17245.10	-1.16%		AEX	453.55	-1.37%	
S&P 500 INDEX	2023.05	-1.12%		ARCELORMITTAL	4.53	-1.82%	
NASDAQ	4927.88	-1.54%		AEGON NV	5.13	0.65%	
AMAZON.COM INC	642.35	-3.49%		AHOLD NV	19.13	-1.42%	
APPLE INC	112.34	-2.92%		AKZO NOBEL	64.02	-0.85%	
BAIDU INC-SP ADR	193.95	-2.11%		ASML HOLDING NV	85.21	-1.75%	
BERKSHIRE HATH-B	131.96	-0.62%		DSM (KONIN)	47.85	-1.26%	
CITIGROUP INC	53.17	-0.54%		HAL TRUST	164.39	-1.17%	
COCA-COLA CO	41.38	-0.48%		HEINEKEN NV	82.20	-2.56%	
WALT DISNEY CO	114.84	-1.18%		ING GROEP NV	13.27	-1.41%	
3D SYSTEMS CORP	8.75	2.70%		KPN (KONIN) NV	3.44	1.69%	
EBAY INC	28.19	-1.30%		KONINKLUKE PHIL	24.40	-0.89%	
FACEBOOK INC-A	103.95	-3.77%		RANDSTAD HOLDING	53.44	-1.09%	
GENERAL ELECTRIC	30.29	0.40%		RELX NV	15.50	-1.64%	
ALPHABET INC-A	740.07	-2.18%		ROYAL DUTCH SHA	22.42	-0.88%	
HP INC	13.11	-1.50%		TOMTOM	11.03	1.03%	
HOME DEPOT INC	120.00	-0.98%		TOTAL SA	44.44	-1.11%	
INTEL CORP	32.11	-0.90%		UNILEVER NV-CVA	39.89	-2.04%	
JOHNSON&JOHNSON	99.88	-0.39%		W.P. STEWART HOL	324.21	-1.52%	
LINKEDIN CORP-A	243.00	-3.94%		SCOTTIABANK FUNDS			12-Nov
MICROSOFT CORP	52.84	-0.90%		MONEY MARKET	13.0664	0.00%	
PROCTER & GAMBLE	73.96	-0.94%		US DOLLAR BOND	2.6078	0.08%	
ROYAL DUTCH-ADR	48.34	-0.62%		GLOBAL GROWTH	2.4141	-0.45%	
STARBUCKS CORP	59.74	-2.18%		US GROWTH	12.6906	-1.30%	
TWITTER INC	25.18	-3.64%		CANADIAN GROWTH	2.4088	-2.09%	
WAL-MART STORES	56.42	-0.93%		FUNDS			12-Nov
WHOLE FOODS MKT	29.55	-1.20%		BGF CONT EUR FLEX	22.64	-0.79%	
EXCHANGE TRADED FND				BGF EMKT BOND	15.47	0.00%	
ALERIAN MLP - AMLP	12.42	-0.23%		BGF FIX INC GBL OP	13.19	0.00%	
ISH GBL HY BD - GHYG	46.61	-0.32%		BGF GBL ALLOCATION	49.47	-0.58%	
ISH BOX HY BD - HYGB	83.00	-0.23%		BGF USD CORE BOND	16.70	0.00%	
ISH SELECT DIV - DIVY	74.74	-0.62%		BGF USD HI YIELD BND	27.65	0.00%	
ISH MSCI EMKT - EEM	33.54	-1.39%		TEMPLETON GBL BND	23.25	-0.56%	
ISH MSCI PAC - EPP	37.74	-1.49%		TEMPLETON ASIAN SM	39.54	0.46%	
ISH RUSSELL - INVV	119.92	-1.07%		CURRENCIES			13-Nov
ISH S&P 500 - SPY	114.54	-1.40%		YENUSD	122.9000	0.11%	
ISH EUROPE - IEV	40.57	-0.86%		EURUSD	1.0728	-0.49%	
POWERSH-QQQ	109.84	-1.96%		CANUSD	1.3333	0.19%	
POWERSHARES DB C	14.29	-0.76%		GBPUSD	1.5206	-0.03%	
SPDR S&P INT DIV-DWX	34.48	-0.63%		COMMODITIES			13-Nov
SPDR S&P MID 400	255.82	-0.97%		OIL WTI	40.75	-2.40%	
SPDR S&P 600 SMA	101.92	-0.83%		GOLD	1081.75	-0.32%	
VANGUARD REIT - VNQ	76.44	-1.14%		SILVER	14.2392	-0.39%	
WSDOMTR JAP H EQ-DXJ	54.38	-0.28%		WHEAT	500.2500	0.55%	

Zweedse peuters veroveren het internet

Foto: Shutterstock

Zweedse peuters van twee zijn al flink actief op het internet, blijkt uit een studie. Ze hebben een Facebook-account en zijn zeer handig op de iPad. Uit cijfers blijkt dat 67 procent van de kinderen van twee op internet rondhangt.

Bijna een op de drie peuters doet dat dagelijks. De kids maken in sommige gevallen ook al dingen op internet, maar meestal kijken ze naar een filmpje of spelen ze spelletjes. De introductie van de iPad en de tablet heeft het in-

ternetgedrag van peuters behoorlijk beïnvloed, volgens de onderzoekers in de Zweedse krant *Aftonbladet*. In 2012 kwam nog niet eens de helft van de peuters op internet. Van de kids die dat wel al deden, was slechts 16 procent dagelijks online.

Mama smokkelt surprise-ei met drugs in vagina

Een Spaanse vrouw van 73 heeft geprobeerd drugs de gevangenis in te smokkelen voor haar zoon. Ze verstopte een surprise-ei gevuld met cocaïne, heroïne, pijnstillers en geld in haar vagina.

De zoon zit een celstraf uit in de Fontcalent-gevangenis in Alicante. Zijn moeder bedacht zich toen ze in de gaten kreeg dat ze zou worden gefouilleerd. Ze perste het plastic ei naar buiten en gaf het aan de cipiers. De totale waarde van de buit was zo'n 82 euro, melden Spaanse media.

Het incident gebeurde in de zomer van 2013, maar de rechter heeft onlangs pas uitspraak gedaan. De vrouw werd schuldig bevonden. Ze kreeg een voorwaardelijke gevangenisstraf van een jaar en negen maanden en moest daarnaast een boete van 41 euro betalen.

Minder Italianen zeggen 'Si, voglio'

Foto: Shutterstock

gedaald, waardoor er minder mensen in de 'huwbare' leeftijd tussen 16 en 24 zijn.

Het aantal scheidingen in Italië is in de laatste twintig jaar bijna verdubbeld.

Jubilea bij marine

Op 1 november hebben drie ambtenaren van het land Curaçao hun 25-jarig jubileum gevierd bij de Koninklijke Marine. Het gaat om chef Zee- en Luchttransport Dennis Isabella, chauffeur James Schmidt en medewerker inkoop/automagazijn Stephen Evans. Allen

zijn werkzaam bij de Hoofdafdeling Materiële Commandering van de Commandant der Zeemacht in het Caribisch gebied. Tijdens een officiële bijeenkomst bij de CZMCARIB werd stilgestaan bij dit feit en bij de vele positieve ervaringen in de loopbaan van betrok-

kenen en hun bijdrage aan de organisatie. Op de foto de drie jubilarissen, de Commandant der Zeemacht in het Caribisch Gebied commandeur Lodder, het Hoofd Logistiek en Transport Hermens en de Stafofficier Lokaal Personeel Van den Eerden-Borsboom.

Spaans huis verwarmd met poep

In Spanje staat een huis dat volledig van stroom wordt voorzien door het afval van de bewoners. Het gaat dan niet alleen om keukenafval, maar ook om de uitwerpselen van de mensen in het huis.

Het huis waarin de nieuwe vorm van energieopwekking wordt getest staat in Oskotz, een gehucht in de buurt van Navarra. Al het afval van de bewoners wordt omgezet in biogas. Omdat het vrijwel zeker onmogelijk is om genoeg energie op te wekken om het huis te verwarmen en

de bewoners te voorzien van genoeg warm water en stroom, krijgen ze hulp van vier paarden. "Die eten veel gras en zorgen daarvoor voor een hoop poep", legt Meghan Sapp, bedenker van het hele project, uit aan *The Local*. "En van poep kun je heel goed biogas maken."

Het huis wordt ook uitgerust met zonnepanelen en een windturbine om nog meer energie te kunnen leveren aan de bewoners. Met het project wil Sapp aantonen dat huishoudens zelf-

Foto: Shutterstock

voorzienend kunnen zijn in hun energiewinning, zonder

dat ze de moderne levensstijl moeten opgeven.

Seizoenkaart voor gamer die club kampioen maakt

Foto: Shutterstock

Een Ierse voetbalclub stelt een seizoenkaart beschikbaar voor een gamer die handig is met het computer-

spel Football Manager. Het enige dat hij moet doen is zorgen dat de club de Ierse Premier Division wint.

Het nietige Cabinteely FC bungelt onderin de Ierse First Division, maar de club uit Dublin droomt ervan ooit landskampioen te worden. Als het op het veld niet lukt, dan maar in een computerspel, moet de clubleiding hebben gedacht. De speler die het als eer-

ste lukt met Cabinteely FC kampioen te worden van de First Division en daarna ook kampioen wordt van de Premier Division mag een jaar lang gratis naar de thuiswedstrijden van de club, laat de club weten op Twitter.

De aankondiging van de club op vrijdag volgt na de release van Football Manager 2016. Cabinteely FC is voor het eerst opgenomen in het spel.

Wekker mept je wakker

Vlogger Simone Giertz heeft een speciale wekker gebouwd voor mensen die moeite hebben met opstaan. Het ding is uitgerust met een rubberen arm. Die mept de slaapkop zonder pardon wakker. Op YouTube laat de Zweedse zien hoe ze haar 'Wake Up Machine' heeft gebouwd. De arm monteerte ze aan een wekker die ze boven haar bed had neergezet. Zodra de wekker afgaat, treedt een mechanisme in werking dat de arm rond laat draaien en daardoor slaande bewegingen maakt. Of Giertz haar mepwekker in productie neemt, valt te betwijfelen. Op het filmpje is

namelijk te zien dat het ding best gevaarlijk kan zijn voor mensen met lang haar. Het haar van Giertz raakte na een paar klappen verstrikt in het mechanisme. Gelukkig kon de Zweedse haar uitvinding handmatig stopzetten, voor ze echt al haar manen kwijtraakte. Giertz is als vlogger bekend op internet. Ze noemt zichzelf bouwder en heeft al een paar projecten achter de rug. Met haar bouwsets wil ze mensen interesseren voor elektronica. Het gaat haar niet om het resultaat; ze wil mensen laten zien hoe je robots kunt bouwen. Zo bouwde ze

een ontbijtrobot die mensen voert en een mechanische tandenborstel. Ook daarvan zegt Giertz dat het een nutteloze en slecht werkende robot is.

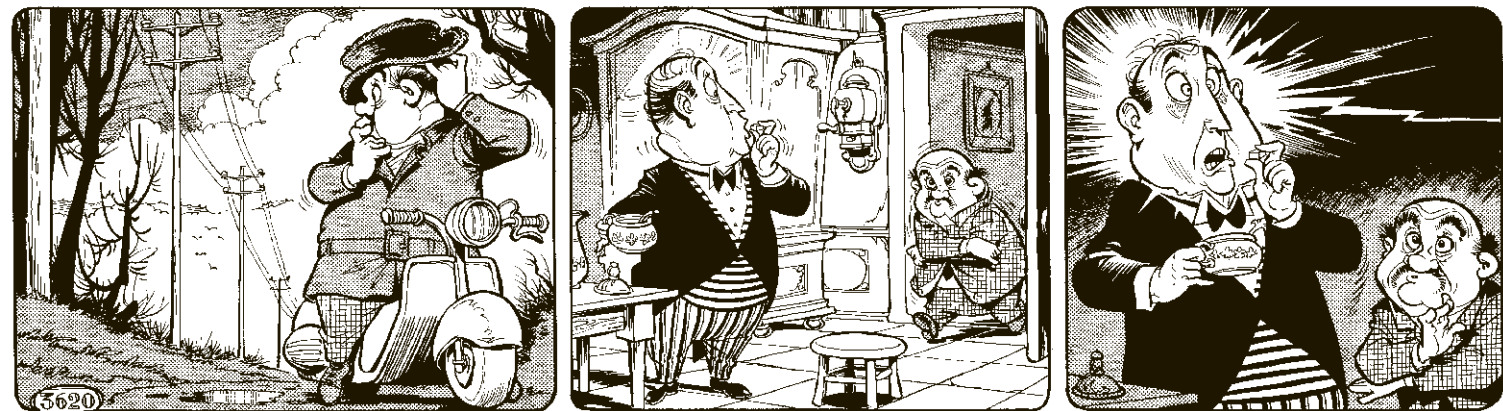
Ook iets leuks voor de Mensen-pagina?

Een jubileum, diploma of benoeming te melden? Wij plaatsen het graag op de Mensen-pagina

Stuur uw informatie (kort en bondig, liefst met foto) naar : arubaredactie@amigoe.com o.v.v. "Mensen"

Koning Hollewijn en de Drummel

Door Marten Toonder

Detective Euvel stopte zijn scooter en keek achterom. Maar de beampte was reeds uit het gezicht verdwenen. 'Jammer', mompelde hij. 'Ik had graag willen weten van welke dienst hij was! Als politieman moet je op de hoogte blijven, want de grootste boeven kunnen wel ongestraft in uniform rondlopen...' Hij keek besluiteloos rond, doch toen de wind hem koude regendruppels in de ogen dreef en het kraagje van zijn jas bovendien begon te lekken, besloot hij dat koffie drinken prettiger was dan een moeizame speurtocht naar

een ambtenaar. Zo betrad hij even later de keuken van Koudewater, waar zijn binnenkomst grote ontsietenis bij de bediende Plichtpleger teweeg bracht. 'Aha!' riep de detective uit. 'Uit de suikerpot snoepen! Dat vind ik...' Maar wat Euvel daarvan vond, zou nooit duidelijk worden, want plotseling gingen alle lichten uit. En daarop floepte in de ingevallen duisternis even een korte lichtflits over het geschokte gelaat van de huisknecht...

Abt roof met broer fonds van abdi leeg

De abt van de benedictijnse abdi van Montecassino is flink in opspraak. De Italiaanse geestelijke heeft samen met zijn broer een half miljoen euro achterover gedrukt. Met het geld betaalde hij snoepreisjes en grote drugsfeesten.

Abt Pietro Vittorelli en zijn broer Massimo graaiden het geld bijeen uit het fonds voor goede doelen. Het wegsluiten van geld begon in 2008 en duurde volgens de krant *Il Messaggero* tot in 2013. De broers stortten hun buit op een geheime bankrekening. Vittorelli kwam al in 2010 in de problemen. Toen werd

hij al verdacht van bezit en gebruik van verboden drugs. Volgens de politie smeten de broers met geld. Wekelijks draaiden ze er zo'n 34.000 euro doorheen met snoepreisjes. Woensdag nam de politie voor bijna 600.000 euro aan bezittingen van het heilige duo in beslag.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Tina's groove

By Rina Piccolo

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Doorgaan van Duitsland-Nederland onzeker

PARIJS — Het Duitse voetbalteam weet nog niet of het dinsdag in Hannover zal oefenen tegen het Nederlands elftal. De spelers van de 'Mannschaft' mogen er een nachtje over slapen en dan zeggen of ze er zin in hebben.

“We moeten de spelers even de tijd gunnen om de gebeurtenissen in Parijs te verwerken”, zei interim-voorzitter Reinhard Rauball van de Duitse voetbalbond tegen *Bild*.

“We zullen geen overhaaste beslissing nemen. De spelers gaan nu naar huis, ze zullen vandaag niet trainen. We spreken later met het team. Persoonlijk zou ik graag zien dat de wedstrijd doorgaat, juist om de terroristen hun triomf niet te gunnen”, aldus Rauball.

De Duitse ploeg overnachtte na de terreuraanslagen in Parijs in het Stade de France, waar ze gisteravond vriendschappelijk speelden tegen Frankrijk. De spelers wilden na de verschrikkingen in de

stad, waarbij meer dan 120 doden vielen, niet meer terug naar hun hotel. De spelers vlogen vanochtend naar Frankfurt. “Niemand voelde zich nog veilig in de stad”, aldus teammanager Oliver Bierhoff. “De spelers waren de hele nacht angstig en gespannen”, meldde de veiligheidsman van de Duitse selectie. Het Duitse elftal zou eigenlijk pas morgenmiddag vertrekken uit Parijs en rechtstreeks doorvliegen naar Hannover.

De voetballers waren al met een zekere angst in het lijf de wedstrijd tegen Frankrijk ingegaan. Gisterochtend moesten de spelers hun hotel al verlaten vanwege een bommelding. Nadat alle kamers waren doorzocht, kon-

den ze twee uur later terug naar binnen. Bierhoff: “Dat was al even schrikken.” De wereldkampioen speelde gisteravond in een vol Stade de France, toen buiten het stadion bommen explodeerden. Niemand mocht daarna het stadion verlaten. Toeschouwers renden na afloop in paniek het veld op.

De KNVB overlegt vandaag met de Duitse voetbalbond DFB over de oefeninterland van aanstaande dinsdag. De bond meldde dat directeur Bert van Oostveen contact zal opnemen met zijn collega van de Duitse bond.

De KNVB liet in een persbericht weten diep geschokt door de terreuraanslagen in Parijs. “Deze tragedie is nauwelijks te bevatten. De bond spreekt zijn medeleven uit aan de nabestaanden van de slachtoffers en leeft mee met Frankrijk, waar de gevolgen van deze terreuraanval het hardst gevoeld worden.”

Robben helpt Oranje aan oefenzege

CARDIFF — Arjen Robben heeft gisteren weer eens bewezen dat hij het Nederlands elftal kan helpen als de defensie de schade enigszins beperkt houdt. De aanvoerder van Oranje had met twee doelpunten een groot aandeel in de oefenzege op Wales: 2-3.

Het optreden van Robben in Cardiff riep de vraag op hoe de EK-kwalificatie was geëindigd als de aanvaller niet zo vaak had ontbroken en als Oranje eerder was teruggeschaakt naar een speelwijze met vijf verdedigers. Want in het eerste oefenduel na het mislukte kwalificatietoernooi koos bondscoach Danny Blind voor het systeem waarmee Oranje succes oogstte op het WK in Brazilië.

Een simpele rekensom leerde de bondscoach dat Nederland sinds de mondiale eindronde in veertien duels maar liefst 23 tegentreffers incasseerde. Na overleg met dragende spelers als Arjen Robben en Wesley Sneijder besloot hij voorlopig voor een tactiek met drie centrale verdedigers en aanvallende backs te kiezen. Louis van Gaal spijkerde de defensie van Oranje op het WK dicht, omdat hij dacht dat zijn ploeg zich anders niet kon meten met sterke ploegen als Spanje en Chili. Wales mag komende zomer weliswaar wel aan het EK deelnemen, maar dat land

Arjen Robben (r) wordt gefeliciteerd door Quincy Promes met zijn tweede goal in het Cardiff City Stadium.

heeft weinig te bieden als de sterspelers Gareth Bale en Aaron Ramsey ontbreken. Oranje mocht zich aanrekenen dat het met vijf verdedigers nog twee tegentreffers incasseerde tegen een vrij pover elftal. Bas Dost opende in de 32e minuut met een kopbal de score na een mooie aanval. De spits van VfL Wolfsburg kreeg een kans op de positie die de gepasseerde Robin van Persie lang bleefde. Blind maakte van de gelegenheid gebruik om Jordy Clasie, Terence Kongolo en Quincy Promes ook eens vanaf de eerste minuut aan het werk te zien.

Wales kwam in de 45e minuut op gelijke hoogte nadat

Kongolo van dichtbij de bal tegen zijn arm kreeg geschoten. Doelman Jasper Cillessen keerde eindelijk eens een strafschop, maar was kansloos op de rebound van Joe Ledley. Robben zorgde kort na rust voor de 1-2, hij vond weer eens de lange hoek na een fraaie dribbel.

Onder aanvoering van een uitblinkende Robben was Oranje na rust een stuk gevaarlijker dan in het eerste bedrijf. Met vijf verdedigers gaf de formatie ook nog kansen weg. George Williams miste voor open doel, maar Emyr Huws kopte even later wel raak (2-2). Wie anders dan Robben bezorgde Oranje uiteindelijk de zege.

Foto: AFP

Sport

Foto: AFP / Frank File

Toeschouwers mochten na de wedstrijd het veld op in Stade de France, in afwachting van 'sein veilig'.

PARIJS — Terwijl buiten het stadion bommen afgingen en werd geschoten in Parijs, zette het Franse voetbal-elftal de oefeninterland tegen Duitsland in winst om.

Olivier Giroud en invaller André-Pierre Gignac bezorgden de ploeg van bondscoach Didier Deschamps een knappe zege op de wereldkampioen: 2-0. Bij de 'Mannschaft' maakte Mario Gómez na veertien maanden afwezigheid zijn rentree. De spits, die bij Besiktas zijn scoringsdrift heeft hervonden, vormde in Parijs de voorhoede met Thomas Müller en Julian Draxler. De Duitsers bleven in het Stade de France droogstaan. Voor Frankrijk opende Giroud op

slag van rust de score na een prachtige actie van Anthony Martial. Gignac besliste het duel in de slotfase. Spanje won het prestigeduel met Engeland. De regerend kampioen van Europa was in Alicante met 2-0 te sterk voor de ploeg van bondscoach Roy Hodgson, door doelpunten in de laatste twintig minuten van Mario (een prachtige halve omhaal) en invaller Santi Cazorla. Spanje en Engeland zijn volgend jaar van de partij op het EK in Frankrijk. De

Engelsen zetten een perfecte kwalificatiereeks neer. Het elftal van Hodgson won alle tien de groepswedstrijden. Spanje, dat vorig jaar de wereldtitel moest afstaan aan Duitsland, won negen van de tien kwalificatieduels. Het Belgische voetbalelftal klopte Italië in Brussel met 3-1. Kevin De Bruyne en invaller Michy Batshuayi maakten in de slotfase het verschil. De Italianen waren al vroeg in de wedstrijd op voorsprong gekomen door Antonio Candreva, die de rebound intikte na een kopbal van Graziano Pellè op de Belgische keeper Simon Mignolet. Jan Vertonghen trok

de stand al snel gelijk met een rake kopbal. De Bruyne bracht de 'Rode Duivels' een kwartier voor tijd op voorsprong, waarna Batshuayi de Belgische fans opnieuw liet juichen. De wedstrijd in het Koning Boudewijnstadion werd na 39 minuten spelen even stilgelegd. Met applaus herdenken de spelers op het veld en de toeschouwers op de tribunes de slachtoffers van het Heizeldrama, dertig jaar geleden in de Belgische hoofdstad bij de finale van de Europa Cup I tussen Liverpool en Juventus. Daarbij kwamen 39 fans om het leven, onder wie 32 Italianen.

IAAF besluit Rusland voorlopig te schorsen

LONDEN — De internationale atletiekfederatie IAAF heeft vrijdagavond besloten Rusland voorlopig te schorsen. Dat betekent dat Russische atleten niet welkom zijn bij de internationale toernooien, waaronder de Olympische Spelen van Rio de Janeiro.

Het bestuur, voorgezeten door de Brit Sebastian Coe, kwam tot die zware sanctie vanwege de jarenlange, systematische dopingpraktijken in Rusland. Die werden begin deze week bevestigd in het rapport van de onafhankelijke onderzoeksc commissie van het internationale antidopingagentschap Wada. De uitsluiting heeft vooralsnog een voorlopig karakter, maar kan definitief worden als de Russen niet volstrekt duidelijk kunnen maken dat de zaken ten goede zijn gekeerd. Daarop zal streng worden toegezien door een inspectieteam dat zal worden geleid door de Noorse dopingexpert Rune Andersen. De Russische minister van Sportzaken Vitali Moetko beloofde dat er zo nodig koppen gaan rollen. Hij gaf gisteren al een schot voor de boeg in

maanden zal duren. “We stellen gezamenlijk een traject vast en zullen dat snel uitvoeren. Ik denk dat we binnen drie maanden onze problemen hebben opgelost.” De bestuursleden van de IAAF, onder wie de Nederlandse oud-meerkampster Sylvia Barlag, vergaderden lang in een teleconferentie, maar waren in hun besluitvorming overduidelijk. Met 22 stemmen voor en één tegen werd Rusland, een toonaangevende natie in de atletiek, buitenspel gezet. Dat was conform het Wada-advies. Het Russische lid Mi-

chail Boetov was niet stemgerechtigd. “Het was een beschamende ‘wake-up call’.” We zijn het erover eens dat bedrog op geen enkel niveau kan worden getolereerd”, zei Coe over de conclusies in het rapport dat maandag werd gepresenteerd. In Rusland was sprake van massaal gebruik van prestatiebevorderende middelen en methoden. Daarnaast werden positieve tests, ook tegen betaling, verdoezeld. Het leidde onder meer al tot de aanhouding van voormalig IAAF-preses Lamine Diack in Frankrijk wegens fraude.

99.99% CLEAN WITH STEAM

NOVEMBER 28
9.00 – 14.00

STEAM CLEANING DEMONSTRATIONS OR TRY YOURSELF

Prices in Aruba. Offer valid on Aruba, while stock lasts. Bto & health tax not included.

CARIBBEAN FASTENERS

Sabana Blanco 58
Tel: 582-8469
Monday - Friday
8:00 - 12:00 / 13:00 - 17:00 h
Saturday 8:30 - 12:00 h

DEEP CLEANING
KILLS 99.99% BACTERIA
BEST RESULTS

- bathroom
- shower
- toilet
- kitchen
- oven
- refrigerator
- microwave
- faucet
- and much more

DDC 50 DRILLING DUST CATCHER 59,-

WV 50 WINDOW WASHER 159,-

MV 1 VACUUM CLEANER 219,-

FREE GIFTS AT OUR DEMO DAY NOVEMBER 28

KOOPAVOND

VRIJDAG 20 NOVEMBER 2015 VAN 20.00U - 22.00U. BIJ FILIAAL VAN ARUBA AIRLINES TE CUMANA #69.

15% OFF

15% KORTING BIJ AANKOOP VAN EEN VLEGTICKET NAAR ÉÉN VAN ONZE BESTEMMINGEN, EXCLUSIEF TIJDENS DEZE KOOPAVOND!

LIVE ENTERTAINMENT VAN "GAITA"

WIJ ZULLEN EEN VLEGTICKET VERLOTEN NAAR ÉÉN VAN ONZE BESTEMMINGEN. OM MEE TE DOEN MOET U TIJDENS DE KOOPAVOND EEN TICKET HEBBEN GEKOCHT EN AANWEZIG ZIJN OP HET MOMENT DAT WE DE WINNAAR BEKEND MAKEN.

BEL ONS:
583 83 00 / 583 20 01
ARUBAAIRLINES.COM

Aruba AIRLINES
...Be our guest!

Aruba Airlines Aruba Airlines arubaairlines